

Podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych w Małopolsce w 2021 roku

Małopolskie Obserwatorium
Rozwoju Regionalnego

Departament
Rozwoju Regionu

**Podatnicy podatku
dochodowego
od osób fizycznych
w Małopolsce w 2021 roku**

Małopolskie Obserwatorium
Rozwoju Regionalnego

Departament
Rozwoju Regionu

Kraków 2022

Autor opracowania: Andrzej Binda

Wydawca: Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego Departament Rozwoju Regionu Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków tel. (+48) 12 29 90 900, fax (+48) 12 29 926

Opracowanie w wersji elektronicznej dostępne na stronie www.obserwatorium.malopolska.pl

Skład publikacji: Pracownia C&C

Projekt okładki: Pracownia C&C

ISBN: 978-83-67243-11-7

Egzemplarz bezpłatny Przy publikowaniu danych z publikacji prosimy o podawanie źródła.

Publikacja została opracowana na podstawie zbiorów danych przekazanych przez Izbę Administracji Skarbowej w Krakowie

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

Spis treści

Źródło danych.....	4
Zbiory podatników podatku dochodowego.....	5
Wnioski	6
Zmiany w liczbie podatników	7
Siedziba płatników podatników zamieszkałych w Małopolsce	12
Mobilność podatników zamieszkałych w Małopolsce	22
Podatnicy wg wybranych rodzajów działalności	25
Uwagi metodologiczne	35

Źródło danych

Opracowanie przygotowane zostało w oparciu o bazy danych, zagregowanych dotyczących informacji o dochodach oraz pobranych zaliczkach na podatek dochodowy od osób fizycznych PIT-11 za 2021 rok oraz lata wcześniejsze, udostępnionych przez Izbę Administracji Skarbowej (IAS) w Krakowie. Informacje dotyczą wyłącznie podatników zamieszkałych na terenie województwa małopolskiego. Przekazane zbiory zawierały informacje w zakresie:

- gminy siedziby płatnika (województwo/powiat/gmina),
- rodzaju głównej działalności płatnika na poziomie podklasy PKD 2007,
- gminy zamieszkania podatnika (województwo/powiat/gmina),
- informacji o rodzaju kosztów uzyskania przychodu,
- liczby podatników.

Przekazany zbiór liczył ponad 382 tys. rekordów.

Informacje dotyczące płatników zbierane są metodą przedsiębiorstw, stąd nie ma możliwości precyzyjnego wskazania miejsca pracy i kierunku dojazdu podatnika.

Wszystkie tabele, mapy i wykresy w raporcie stanowią opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej, wobec czego w tekście nie jest wskazywane już źródło.

Zbiory podatników podatku dochodowego

Analizowane zbiory obejmują informacje o podatnikach – osobach fizycznych zamieszkałych na terenie województwa małopolskiego, którzy otrzymali roczną informację o uzyskanych dochodach i pobranych zaliczkach na druku PIT-11. Wielkości te nie są porównywalne do danych GUS dotyczących liczby pracujących z uwagi na odmienny zakres podmiotowy i przedmiotowy, w tym głównie z uwagi na:

- podawanie w danych podatkowych informacji o skali zjawiska w skali **całego roku**, czyli wykazywani są również pracownicy sezonowi, krótkotrwale zatrudnieni (np. studenci),
- brak informacji o osobach pracujących **niebędących podatnikami podatku dochodowego** (np. rolnicy indywidualni),
- dane skarbowe odnoszą się do **miejsca zamieszkania podatnika**, a nie siedziby pracodawcy czy miejsca świadczenia pracy,
- w informacjach podatkowych **jeden podatnik może otrzymać kilka dokumentów PIT-11** od różnych płatników, np. na skutek zmiany pracy przez podatnika.

Informacje podatkowe pozwalają zatem zaprezentować informacje o potencjale rynku pracy wg miejsca zamieszkania podatników oraz powiązaniach przestrzennych i rodzaju działalności w okresie całego roku.

Wnioski

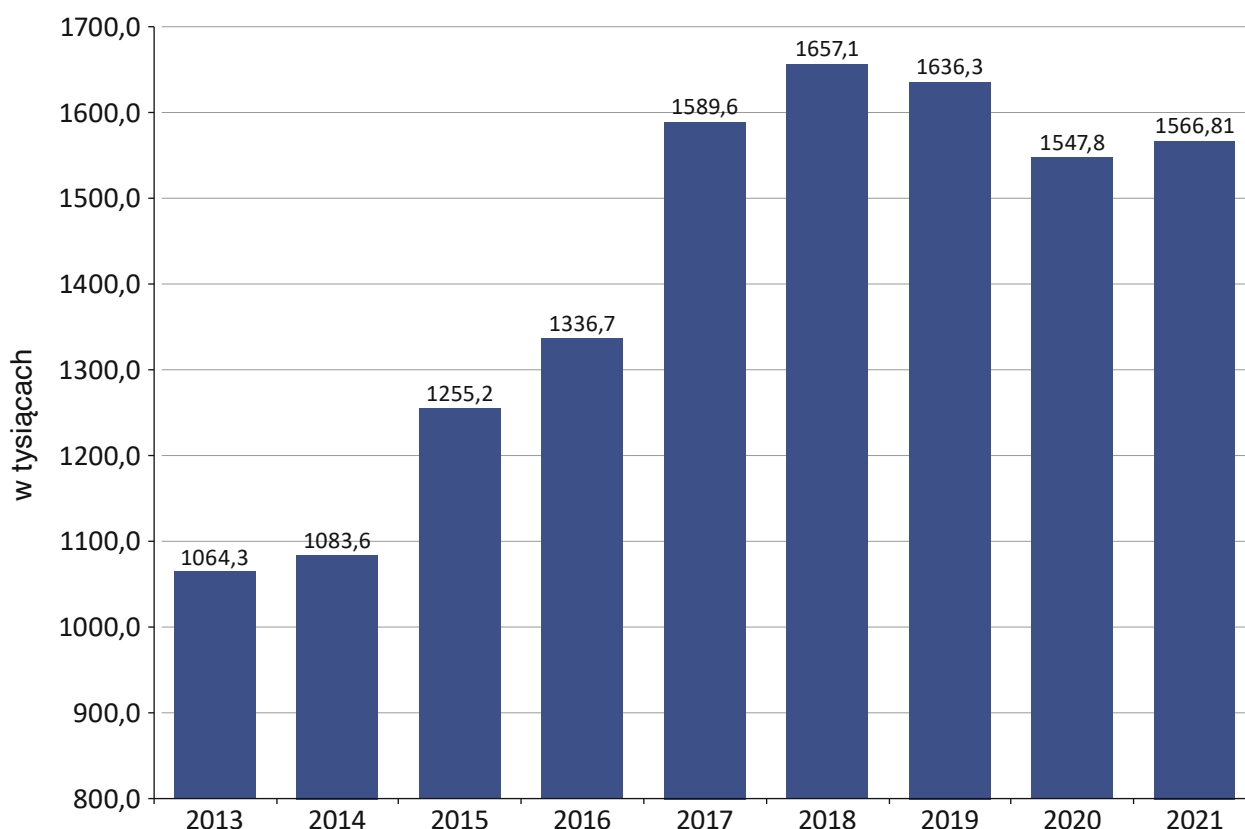
- W 2021 podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkali na terenie województwa małopolskiego otrzymali **1566,8 tys. informacji** o osiągniętych dochodach i pobranych zaliczkach na podatek dochodowy na formularzach PIT-11 od swoich płatników.
- W Małopolsce wciąż odczuwany jest efekt ograniczeń wynikających z pandemii COVID-19 – liczba otrzymanych informacji w 2021 była o **1,2% wyższa, niż w 2020 roku, lecz o 4,2% niższa niż w 2019 roku**.
- **Wzrost liczby informacji przekazanych w 2021 roku** w stosunku do roku poprzedniego wykazany został **w 11 sekcjach**, natomiast **spadek w 7 sekcjach** PKD 2007.
- **Najliczniejszy przyrost** bezwzględny wystąpił w **sekcji G** „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli” oraz w **sekcji C** „Przetwórstwo przemysłowe”.
- W okresie ostatnich kilku lat obserwuje się wyraźny **trend wzrostu odsetka informacji podatkowych** wydawanych podatnikom zamieszkałym w województwie małopolskim przez płatników z Małopolski, otrzymując od nich w 2021 roku **80,4%** wszystkich informacji o osiągniętych dochodach i pobranych zaliczkach na podatek dochodowy.
- Z pozostałych województw największy wpływ na małopolski rynek mają płatnicy z terenu województwa mazowieckiego (**8,3%**) i województwa śląskiego (**5,0%**).
- W 2021 roku **65,5% podatników** zamieszkałych w Małopolsce **świadczyło pracę w miejscowości zamieszkania**. Wskaźnik ten ma charakter malejący.

Zmiany w liczbie podatników

Rok 2021 przyniósł w porównaniu do poprzedniego roku niewielki **wzrost liczby informacji PIT-11** wydanych mieszkańcom województwa małopolskiego. Wykazany wzrost jest w znacznym stopniu efektem poluzowania ograniczeń związanych z COVID-19, zwłaszcza w drugim półroczu 2021 roku. Łącznie przyrost wyniósł nieco ponad 19 tys. dokumentów i nie pokrył ubytku z poprzedniego roku. Może być to spowodowane zmianą formuły zatrudniania niektórych grup pracowników, np. sezonowych, z umowy związanej ze stosunkiem pracy na umowę cywilno-prawną (umowy – zlecenia, umowy o dzieło). Te grupy pracowników nie wykazują kosztów uzyskania przychodów z tytułu stosunku służbowego, stosunku pracy, spółdzielczego stosunku pracy oraz pracy nakładczej, wobec czego nie zostały wykazane w przekazanych zbiorach.

Wykres 1.

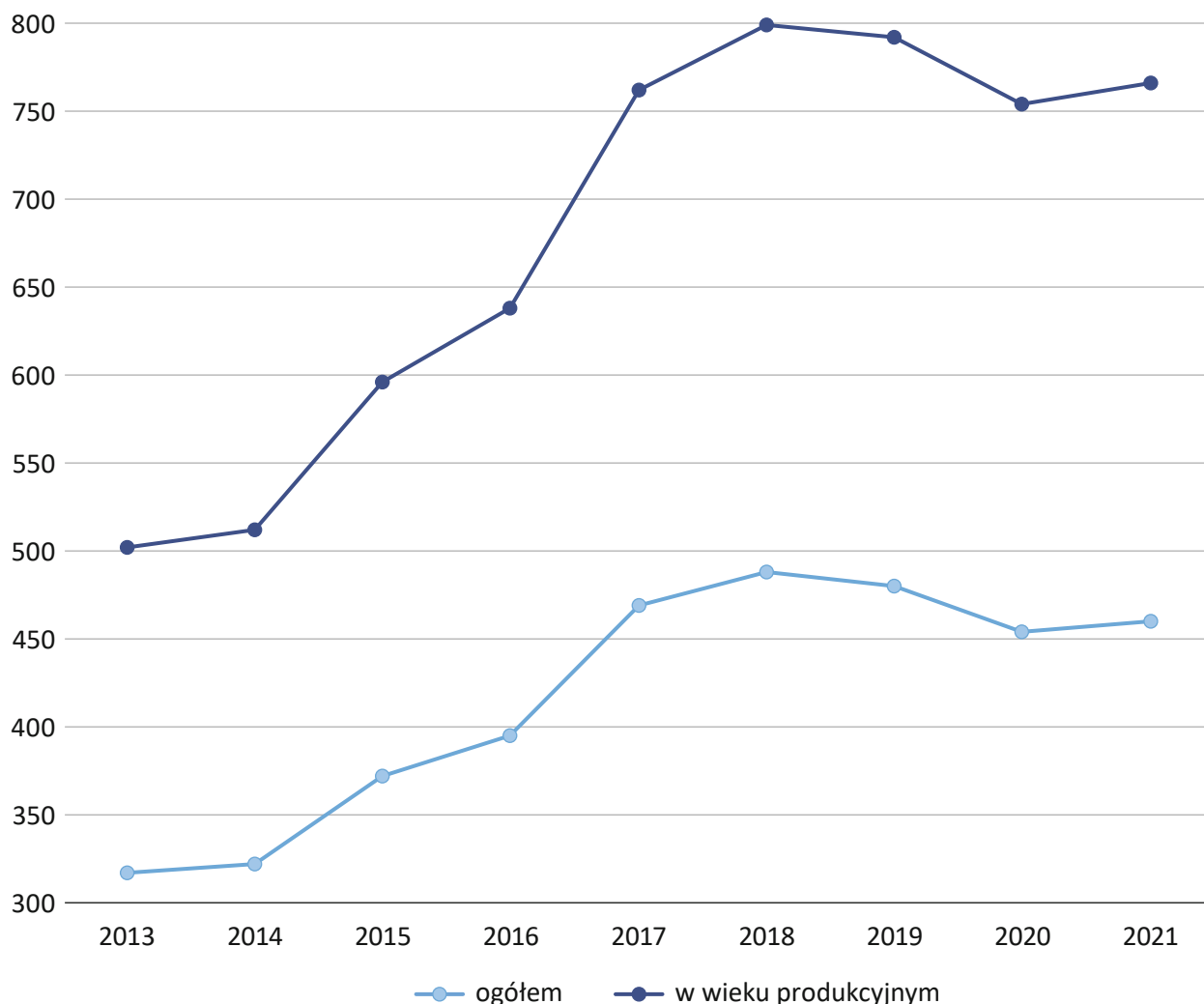
Liczba informacji podatkowych PIT-11 wydanych mieszkańcom Małopolski w latach 2013–2021

Prezentowane powyżej dane są zdecydowanie wyższe od wykazywanej przez GUS liczby pracujących w gospodarce narodowej, co jest konsekwencją odmiennej metodologii, m.in. GUS podaje dane o pracujących wg stanu na koniec roku, w zeznaniach podatkowych są wszyscy świadczący pracę w ciągu roku.

Dynamika zmian w czasie liczby podatników na 1000 mieszkańców ogółem bądź na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym jest bardzo zbliżona do zmiany liczby wydanych informacji PIT-11. Swoje maksimum obydwie wskaźniki osiągnęły w 2018 roku, przyjmując wartości: w przypadku liczby wydanych informacji PIT-11 na 1000 mieszkańców 487, a w przypadku liczby wydanych informacji PIT na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym – 799. W 2021 roku obydwie wskaźniki obniżyły się do wartości (odpowiednio): 460 i 766.

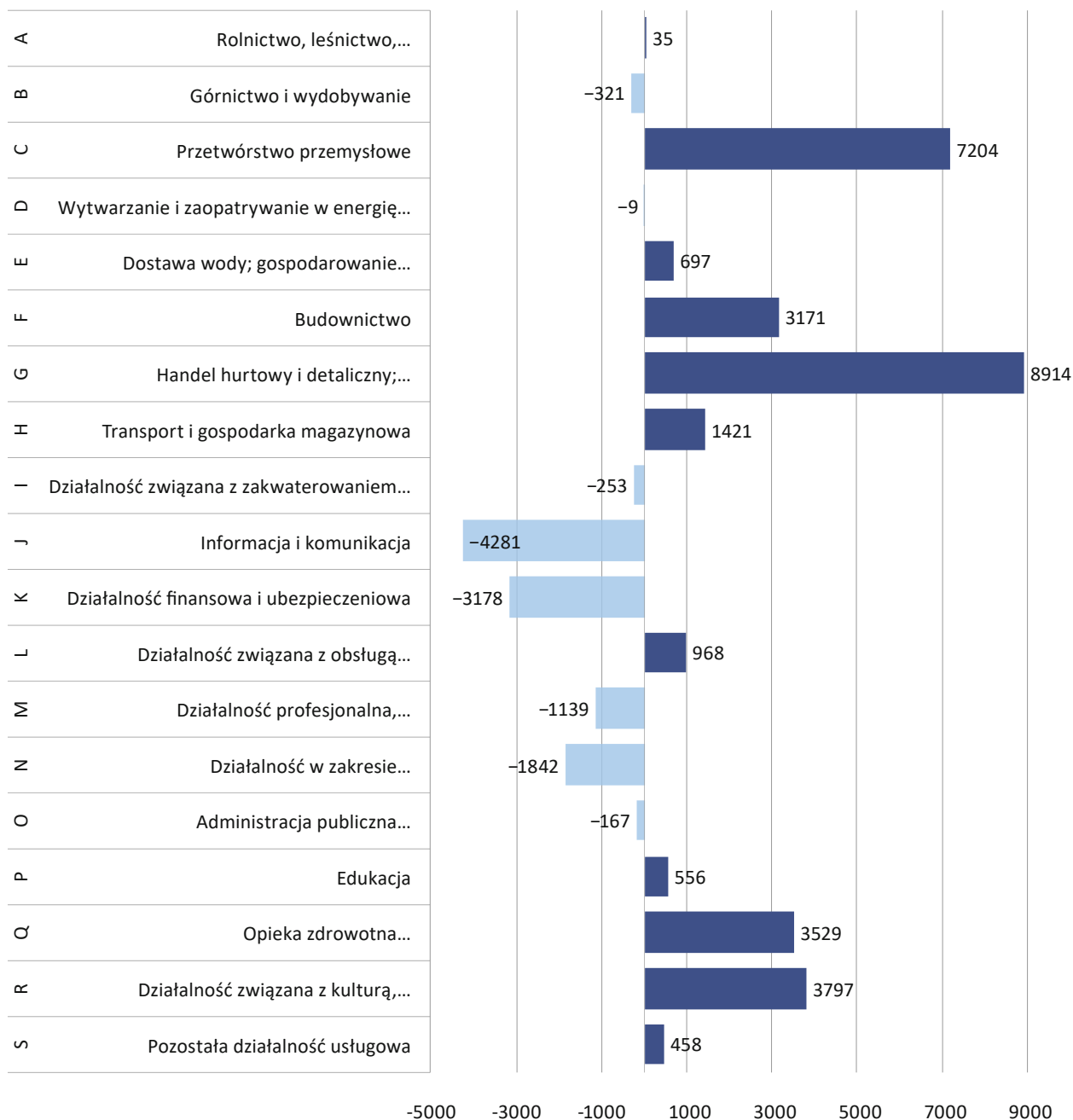
Wykres 2.Zmiana liczby dokumentów PIT-11 wydanych w latach 2013–2021
w przeliczeniu na 1000 mieszkańców ogółem i w wieku produkcyjnym

Przyrost liczby wydanych informacji podatkowych nie jest jednak równomierny w ujęciu rodzaju działalności. Wzrost liczby informacji przekazanych w 2021 roku w stosunku do roku poprzedniego wykazany został w 11 sekcjach, natomiast spadek w 7 sekcjach PKD 2007. Najsilniejszy przyrost bezwzględny wystąpił w sekcji G „Handel hurtowy i detaliczny...” oraz w sekcji C „Przetwórstwo przemysłowe”. Są to jednak sekcje najliczniej reprezentowane, stąd, pomimo znaczących wielkości bezwzględnych, zmiany względne najsilniej były odczuwalne w zupełnie innych sekcjach. Największy przyrost względny, o 11,7%, przypada na sekcję R „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, a następnie na sekcję L „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości” – wzrost o 4,7%. Rok wcześniej obydwie sekcje zanotowały znaczące spadki liczby wydanych informacji podatkowych w porównaniu do poprzedniego roku, odpowiednio: sekcja R spadek o 14,0%, a sekcja L – spadek o 6,3%. Tak więc nawet duża dynamika wzrostu w 2021 roku nie umożliwiła powrotu do stanu sprzed pandemii.

Oprócz wzrostów w kilku sekcjach odnotowano również spadek liczby wydanych informacji podatkowych. Najgłębszy spadek względny odnotowano w sekcji K „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa” – zmniejszenie liczby dokumentów o 9,6%. Spadek ten jest odnotowywany już kolejny rok, w 2020 roku wyniósł on –8,2%. O połowę mniejszy spadek względny, czyli o –5,0% notuje się w sekcji J „Informacja i komunikacja”, w której również w roku poprzednim wystąpiło zmniejszenie liczby wydanych dokumentów PIT, chociaż nie w takim stopniu (–0,5%).

Wykres 3.

Zmiana liczby wydanych informacji podatkowych PIT-11 w 2021 w stosunku do roku poprzedniego wg sekcji PKD

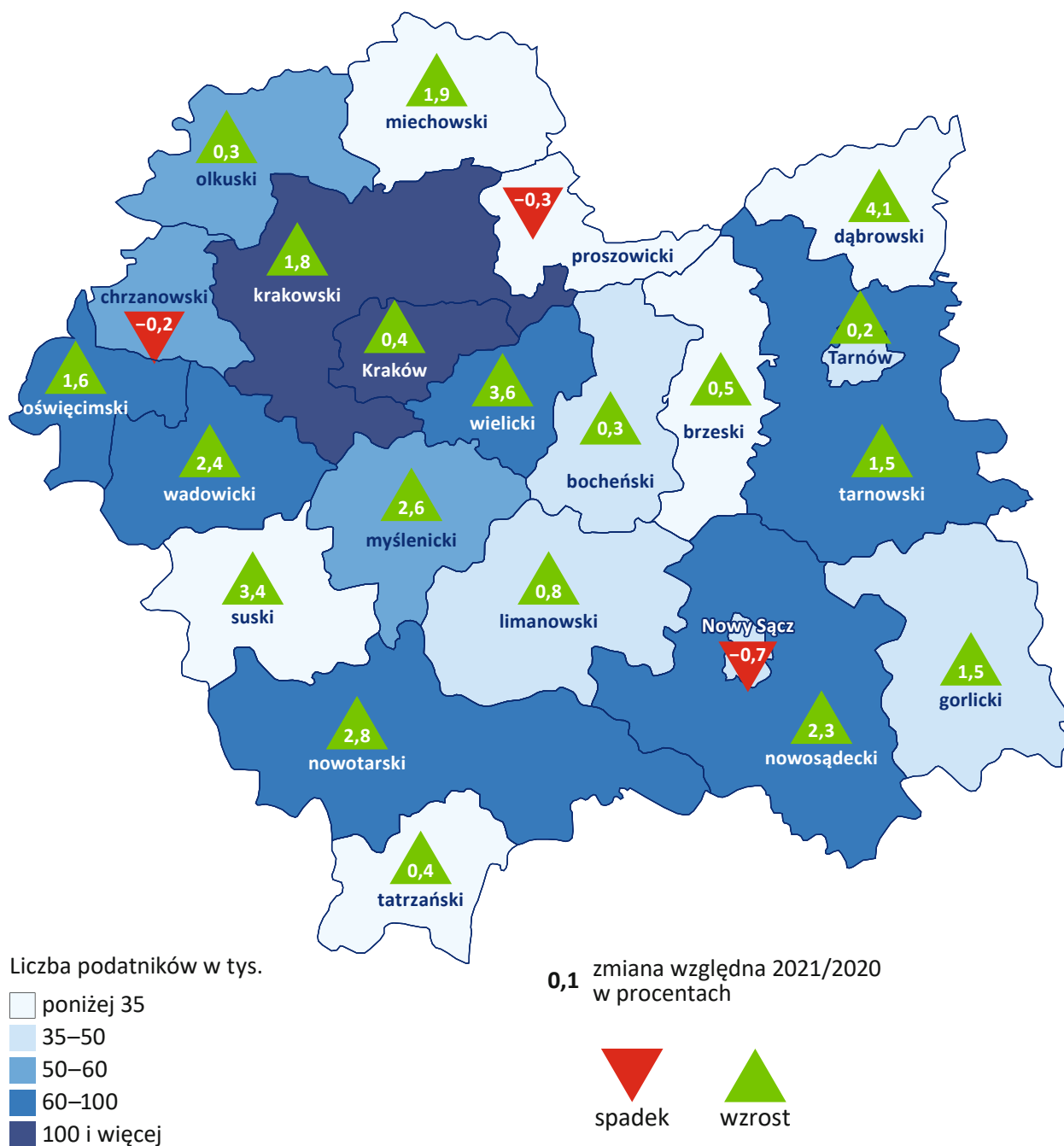
W ujęciu przestrzennym liczba wydanych informacji podatkowych jest silnie skorelowana z liczbą ludności. Maksymalna wartość 461,0 tys. wydanych informacji podatkowych PIT-11 przypadła na miasto Kraków, następnie powiat krakowski – 140,9 tys. i powiat nowosądecki – 83,3 tys. informacji podatkowych PIT-11 przekazanych mieszkańcom tych powiatów. Z drugiej strony rankingu plasują się powiaty rolnicze: proszowicki – 16,2 tys., miechowski – 19,4 tys. i dąbrowski – 19,5 tys. informacji podatkowych PIT-11.

Zmiany, które nastąpiły w 2021 roku, nie mają regularnego charakteru, tzn. trudno znaleźć wspólny mianownik dla kierunku i tempa dokonywanych zmian. Spadek liczby podatników odnotowano wprawdzie tylko w trzech powiatach (chrzanowski, proszowicki i miasto Nowy Sącz), ale największe wzrosty względne wystąpiły w powiecie dąbrowskim (+4,1%) i wielickim (+3,4%), będących dosyć odmiennymi od siebie jednostkami pod względem gospodarczym.

Mapa 1.

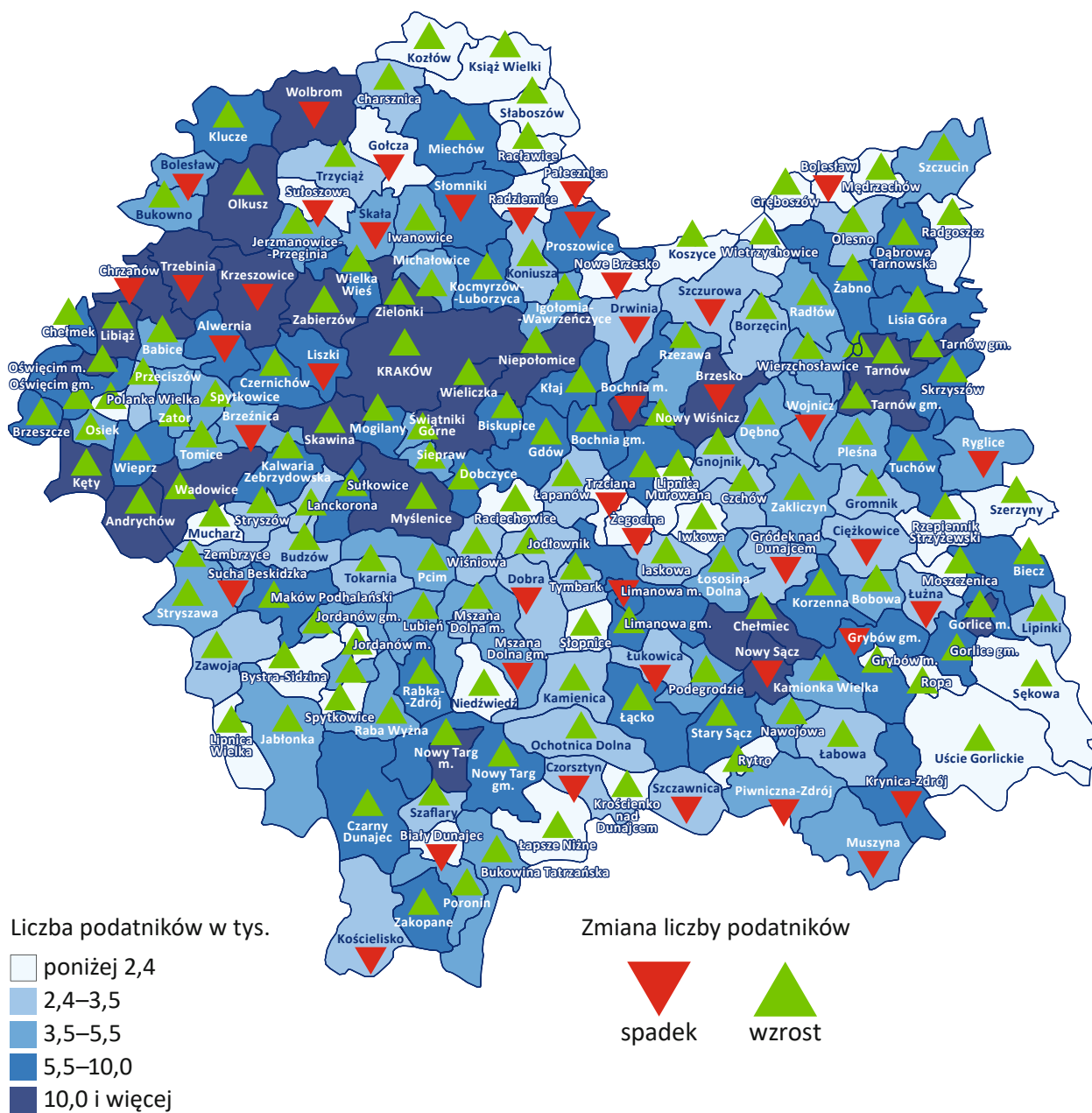
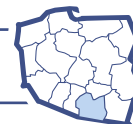
Liczba wydanych informacji PIT-11 wg powiatu zamieszkania podatnika i zmiana w 2021 roku w stosunku do poprzedniego roku

Również w ujęciu gminnym liczba wydanych informacji podatkowych PIT-11 jest silnie powiązana z liczbą ludności. Oczywiście różnice są w tym przypadku zdecydowanie większe, począwszy od Racławic jako gminy, w której wydano najmniejszą liczbę informacji podatkowych PIT-11, bo tylko 716, po Kraków. Ubytek liczby podatników w 2021 roku odnotowano w 41 gminach, natomiast przyrost w 141 gminach.

Mapa 2.

Liczba wydanych informacji PIT-11 wg gminy zamieszkania podatnika i zmiana w 2021 roku w stosunku do poprzedniego roku

Siedziba płatników podatników zamieszkałych w Małopolsce

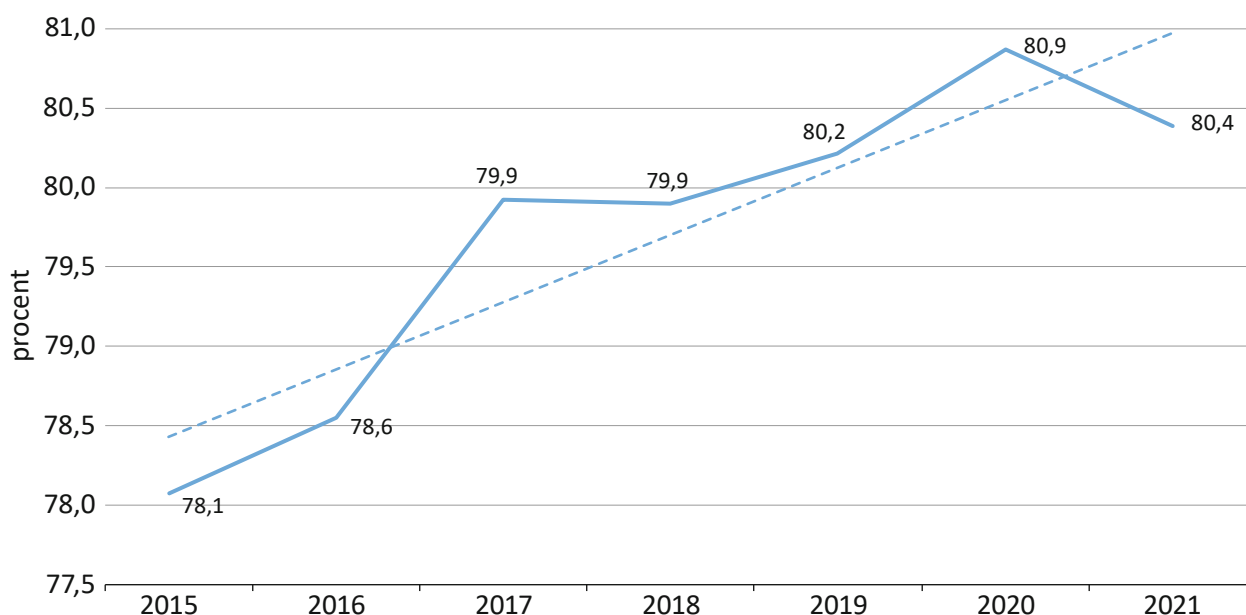
Przez płatnika rozumiemy firmę/przedsiębiorstwo/instytucję itp. zatrudniającą podatnika i płacącą w jego imieniu zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od wynagrodzeń objętych dwustronną umową, czyli w praktyce płatnikiem jest pracodawca, a podatnikiem – pracownik. W pozyskanych zbiorach płatnik charakteryzowany jest dwoma parametrami: terytorialnie poprzez gminę głównej siedziby podmiotu, a więc nie obejmuje zakładów, oddziałów, przedstawicielstw itp., oraz w ujęciu głównego rodzaju działalności, określonego za pomocą obowiązującej obecnie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007.

Z uwagi na fakt, iż w niniejszym opracowaniu nie są brane pod uwagę lokalne oddziały podmiotów, powiązania pomiędzy podatnikiem a płatnikiem mogą pozornie wydawać się bardzo rozległe w sensie odległości fizycznej (np. płatnicy z drugiego końca Polski). Wydaje się jednak, że wskazanie na tego rodzaju relacje jest istotne z punktu spojrzenia na kreowanie całego rynku pracy w województwie, czyli kto zatrudnia, w jakich działalnościach i w jakim nasyceniu (liczba pracujących).

W tym miejscu należy zwrócić po raz kolejny uwagę, że liczba podatników, o których jest mowa w całym opracowaniu, jest większa od liczby pracujących, choćby z uwagi na możliwość uzyskania kilku informacji podatkowych przez jednego podatnika, np. na skutek zmiany pracy.

Podatnicy zamieszkali na terenie województwa małopolskiego świadczyli prace głównie na rzecz płatników mających siedzibę na terenie Małopolski, otrzymując od nich w 2021 roku 80,4% wszystkich informacji o osiągniętych dochodach i pobranych zaliczkach na podatek dochodowy PIT-11. W okresie ostatnich kilku lat obserwuje się wyraźny trend wzrostu odsetka informacji podatkowych wydawanych przez płatników z Małopolski, co obrazuje poniższy wykres. Linia przerywaną zaznaczono trend liniowy.

Wykres 4. Odsetek informacji podatkowych wydanych przez płatników z Małopolski podatnikom zamieszkałym w województwie małopolskim

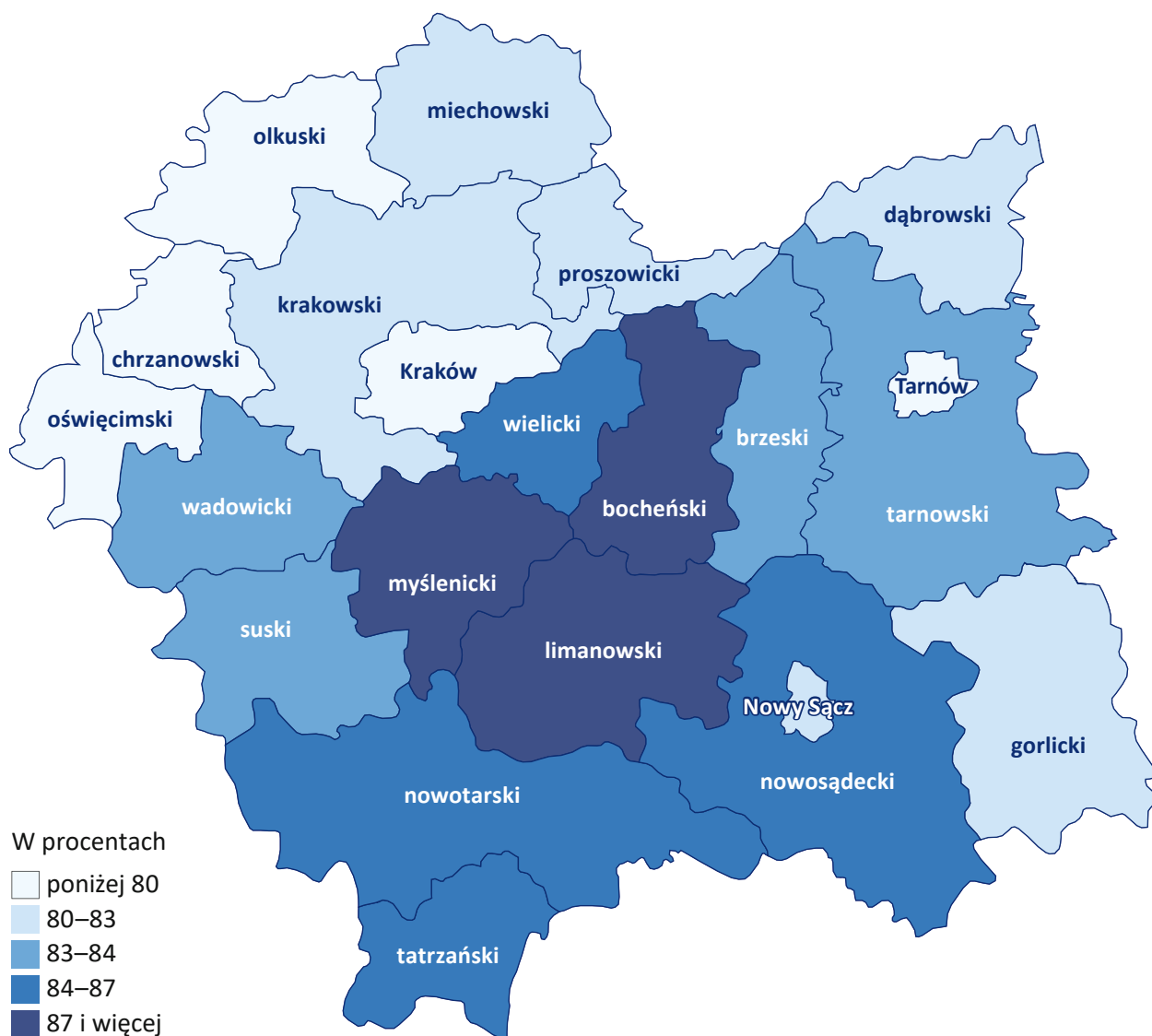
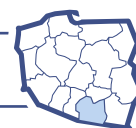
Odsetek informacji podatkowych wydanych przez płatników z Małopolski rozkłada się niejednorodnie w województwie. Zdecydowanie najniższy wpływ na kształtowanie rynku pracy mają małopolskie podmioty w stosunku do podatników z powiatów zachodniej części województwa: powiat oświęcimski – 57,8% i powiat chrzanowski – 66,4%. W obydwu tych powiatach utrzymuje się znaczące oddziaływanie podmiotów ze Śląska.

Z kolei najwyższy odsetek informacji podatkowych od podmiotów z Małopolski wydano podatnikom będącym mieszkańcami powiatów w centrum województwa: myślenicki – 89,7% i limanowski – 88,4%.

Jeszcze większe zróżnicowanie pojawia się na poziomie gmin. Najniższa wartość omawianego wskaźnika, wynosząca 40,6%, odnotowana została w gminie Brzeszcze. Jest to jedyna gmina w województwie małopolskim, w której przeważający wpływ na rynek pracy mają podmioty z siedzibą poza Małopolską. Natomiast najwyższy odsetek informacji podatkowych wydanych przez podmioty z Małopolski przypada na podatników z terenu gminy Jabłonka (92,3%) oraz gminy Jodłownik (92,0%).

Mapa 3.

Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych przez podmioty z Małopolski podatnikom zamieszkującym powiaty województwa małopolskiego

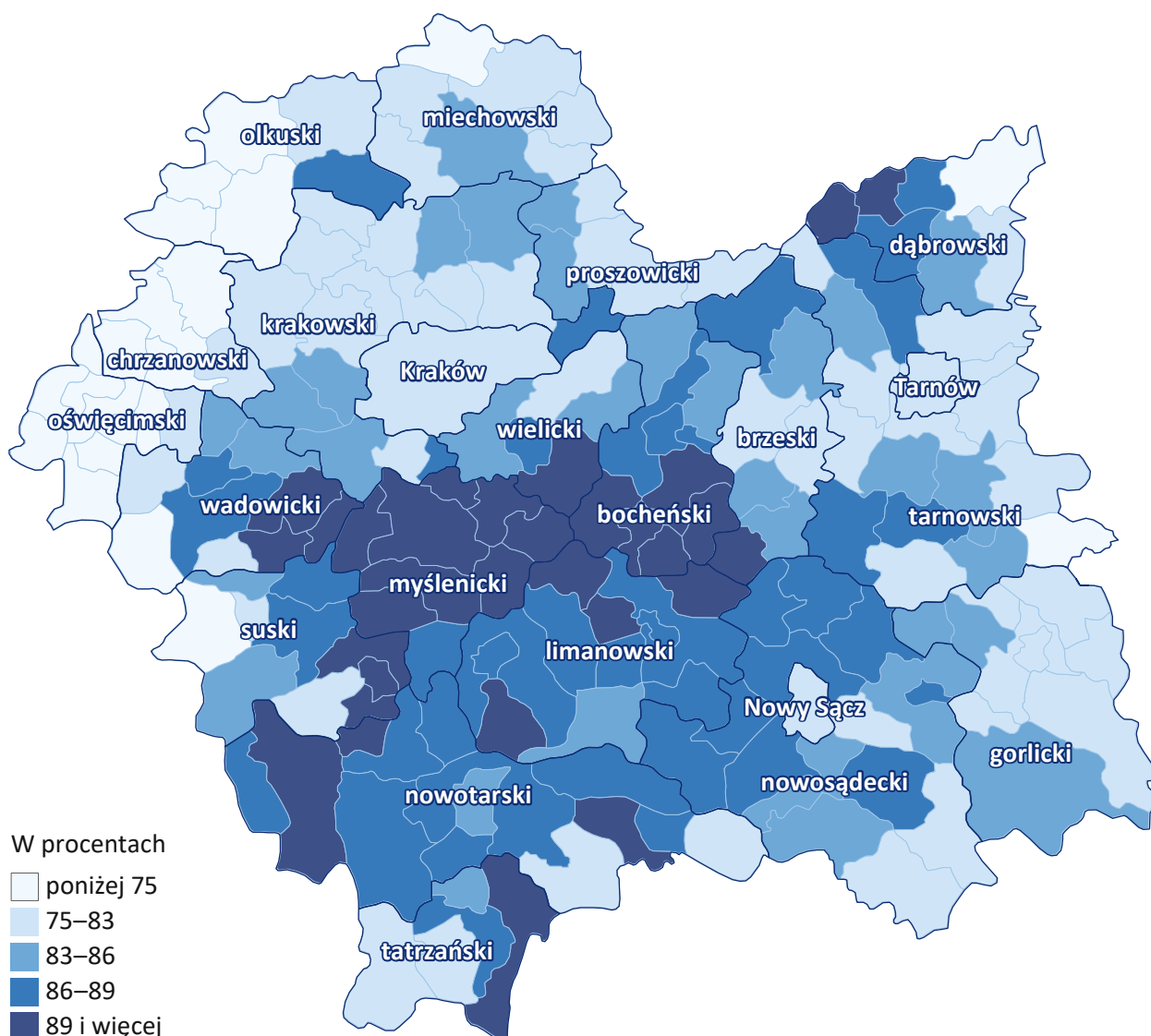
W procentach

- poniżej 80
- 80–83
- 83–84
- 84–87
- 87 i więcej

Mapa 4.

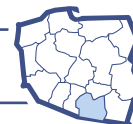
Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych przez podmioty z Małopolski podatnikom zamieszkującym gminy województwa małopolskiego

Z pozostałych województw największy wpływ na małopolski rynek mają płatnicy z terenu województwa mazowieckiego (8,3%) i województwa śląskiego (5,0%). Udział przekraczający 1% odnotowano jeszcze w przypadku województw: dolnośląskiego, podkarpackiego i wielkopolskiego. To ostatnie województwo znajduje się w nielicznej grupie regionów coraz silniej akcentujących swój udział w kreowaniu miejsc pracy w Małopolsce. Płatnicy z siedzibą na terenie ościennych województw (tj. śląskiego i podkarpackiego) najsilniej oddziałują na tereny przygraniczne. W opracowaniu pomięto województwo świętokrzyskie z uwagi na bardzo niski poziom oddziaływania na podatników z Małopolski.

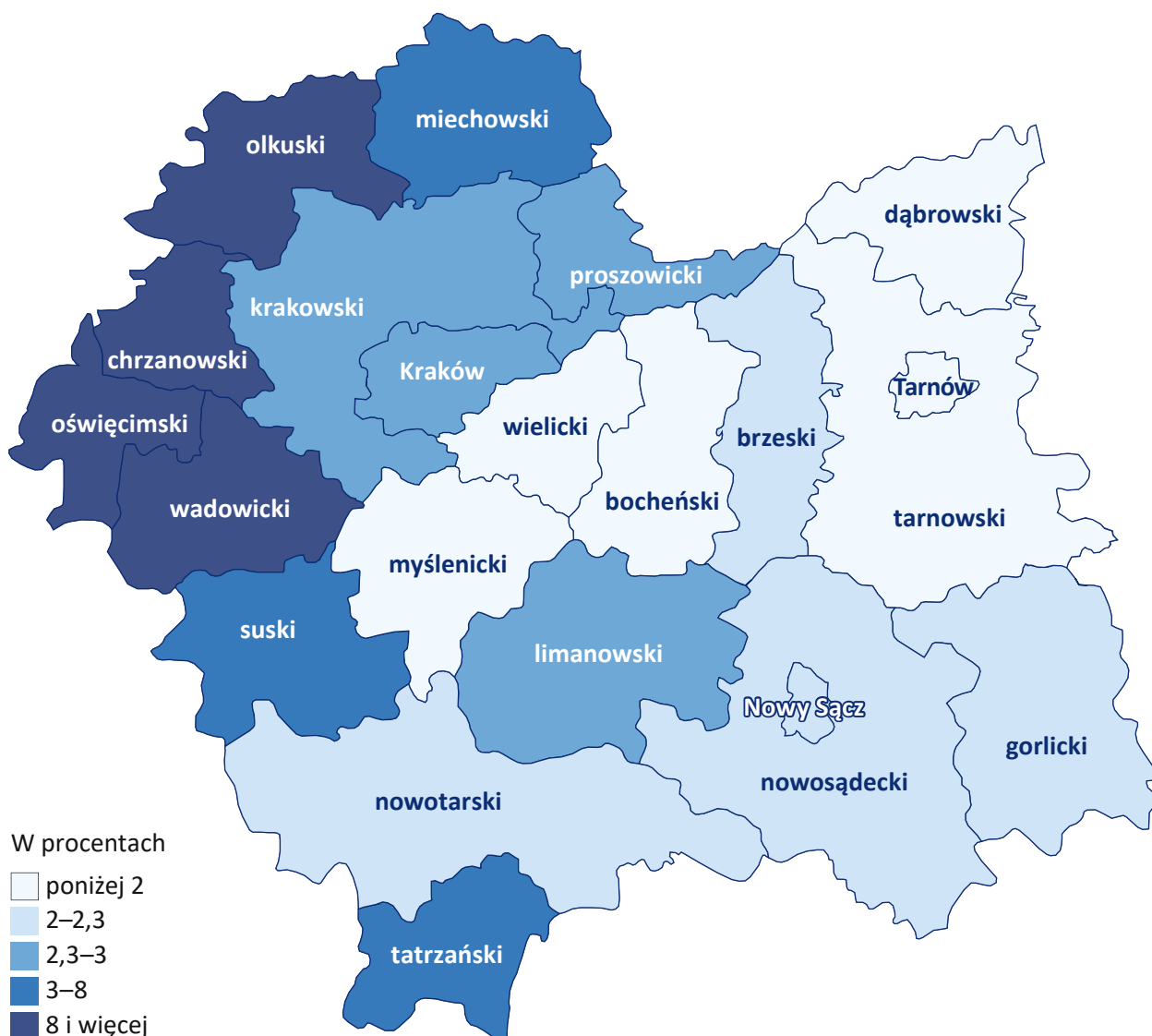
Mapa 5.

Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych przez podmioty z województwa mazowieckiego podatnikom zamieszkującym powiaty województwa małopolskiego

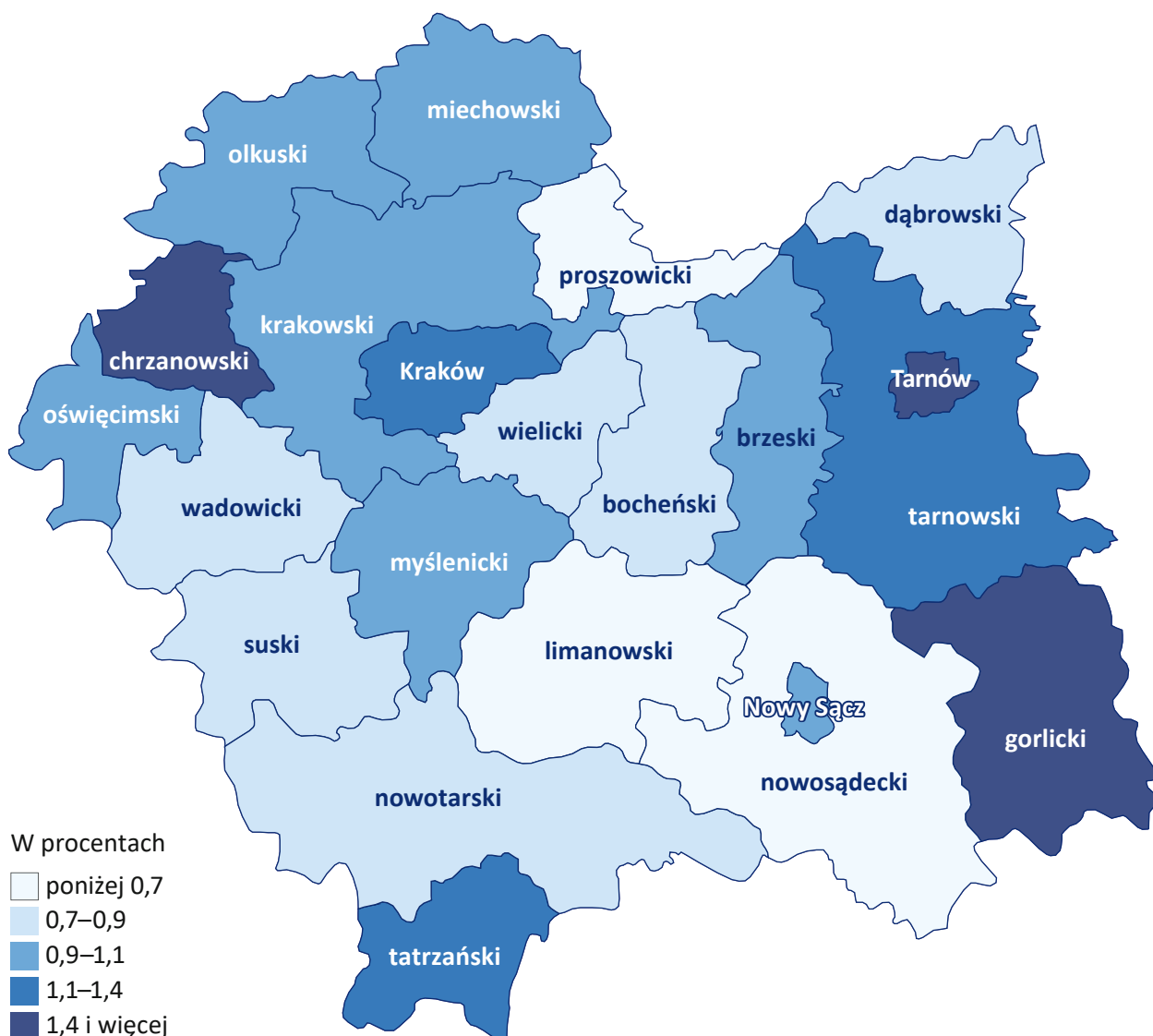
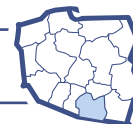
Mapa 6.

Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych przez podmioty z województwa śląskiego podatnikom zamieszkującym powiaty województwa małopolskiego

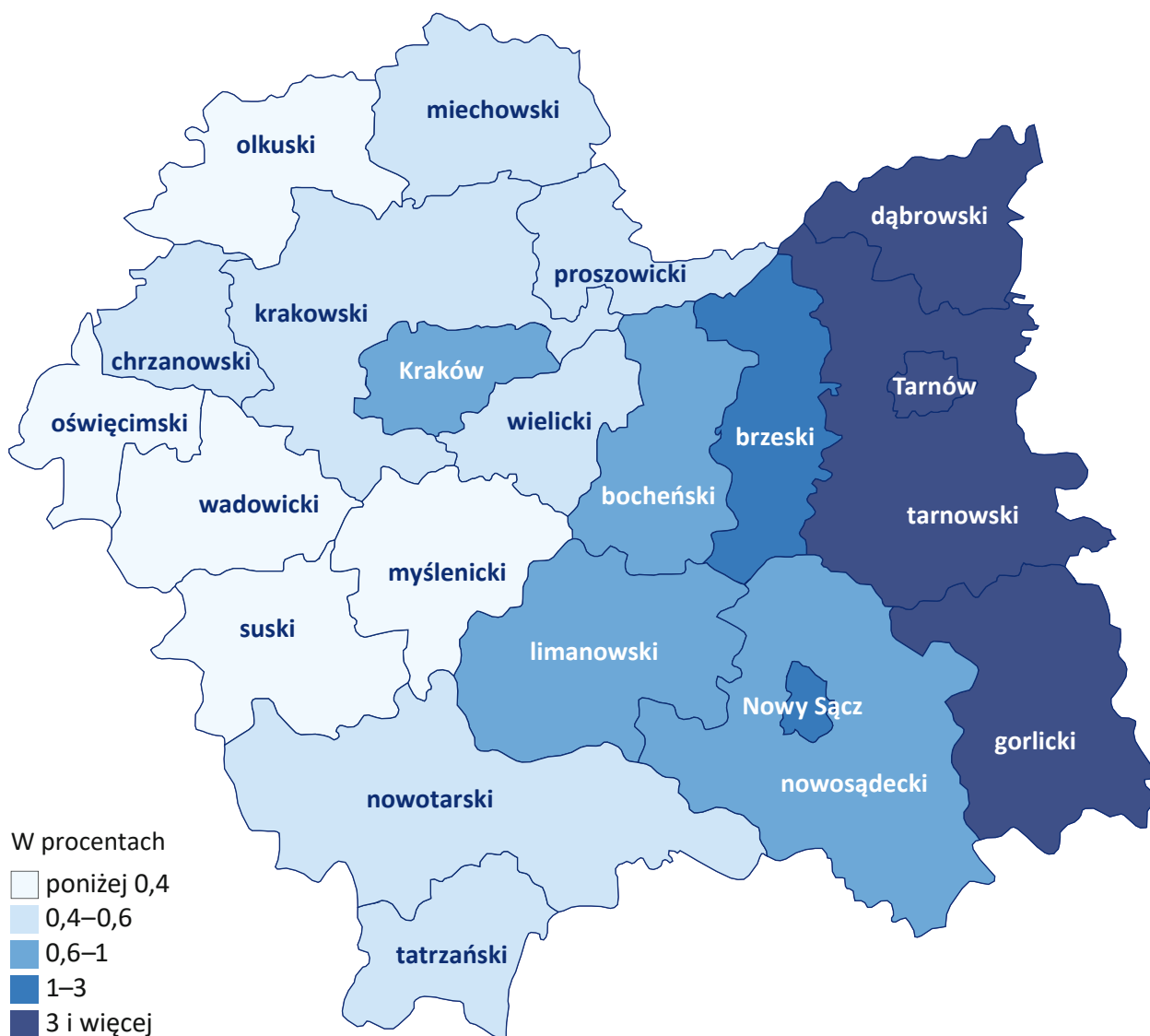
Mapa 7.

Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych przez podmioty z województwa dolnośląskiego podatnikom zamieszkującym powiaty województwa małopolskiego

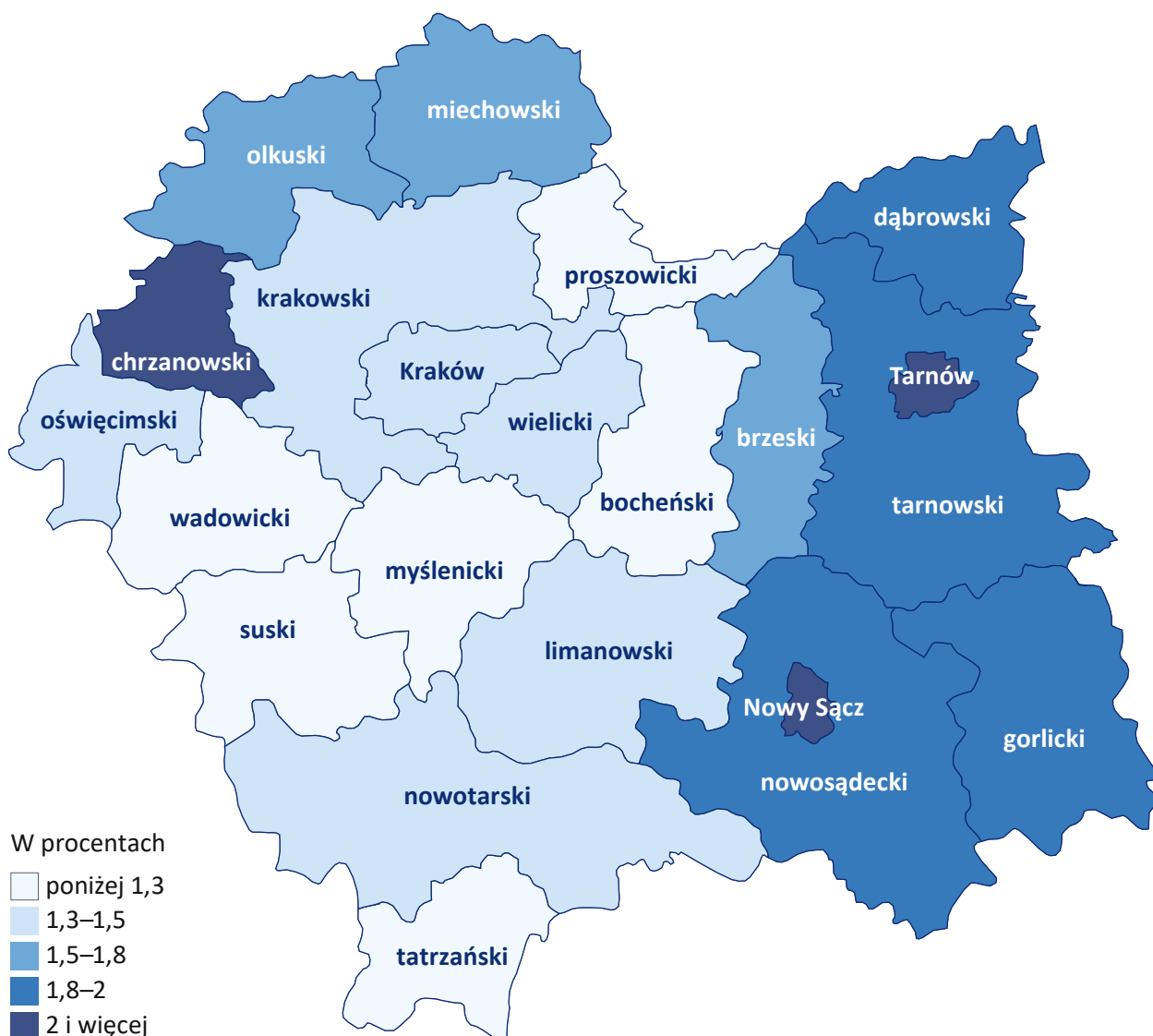
Mapa 8.

Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych przez podmioty z województwa podkarpackiego podatnikom zamieszkującym powiaty województwa małopolskiego

Mapa 9.

Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych przez podmioty z województwa wielkopolskiego podatnikom zamieszkującym powiaty województwa małopolskiego

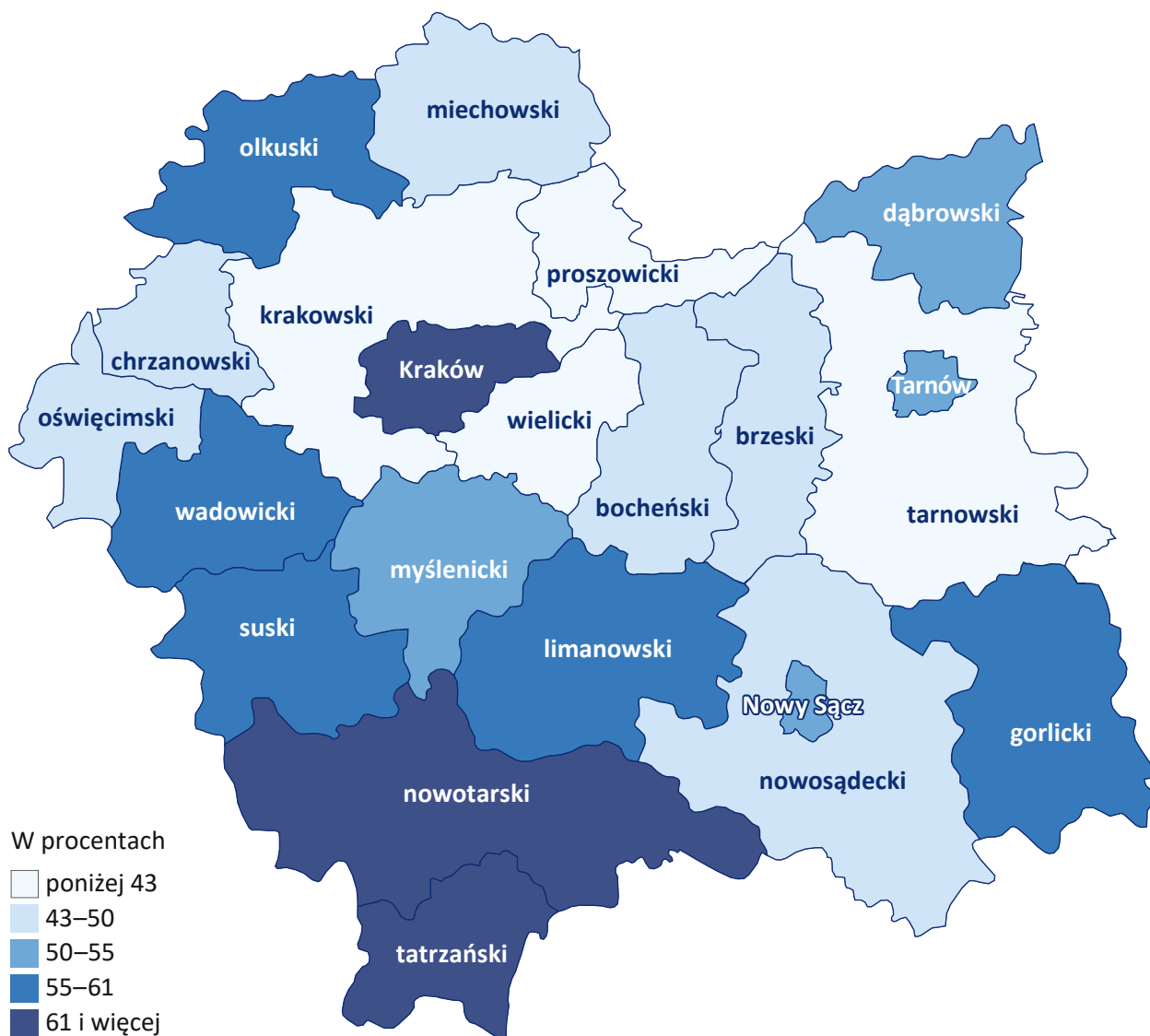
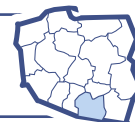

W powyższych rozważaniach operowano całymi województwami jako lokalizacją płatnika. Oczywiście podatnik i płatnik mogą zamieszkiwać/mieć siedzibę na terenie tego samego powiatu lub gminy. W porównaniu do odsetka podatników pracujących u podatników z Małopolski, wskaźnik ten liczony zarówno na poziomie powiatowym, jak i gminnym jest o około 13 punktów procentowych niższy. Również rozkład przestrzenny jest nieco odmienny. O ile w przypadku odniesienia wojewódzkiego najwyższe odsetki pracujących w podmiotach z województwa małopolskiego odnotowano w powiatach środkowej części województwa (myślenicki, limanowski, bocheński), o tyle w przypadku ograniczenia się do terenu własnego powiatu na pierwsze miejsce wysuwa się Kraków (66,6%), a następnie powiaty południowe: nowotarski (64,9%) i tatrzański (62,9%).

W ujęciu gminnym dalej liderem pozostaje Kraków, lecz kolejne miejsca zajmują: Jabłonka (56,3%), Zakopane (54,4%), Gręboszów (53,8%), Tarnów (52,7%) i Uście Gorlickie (51,6%). A zatem wysoka wartość wskaźnika jest powiązana albo z silnymi ośrodkami gospodarczymi, albo obszarami odległymi, o dosyć słabym skomunikowaniu z resztą województwa.

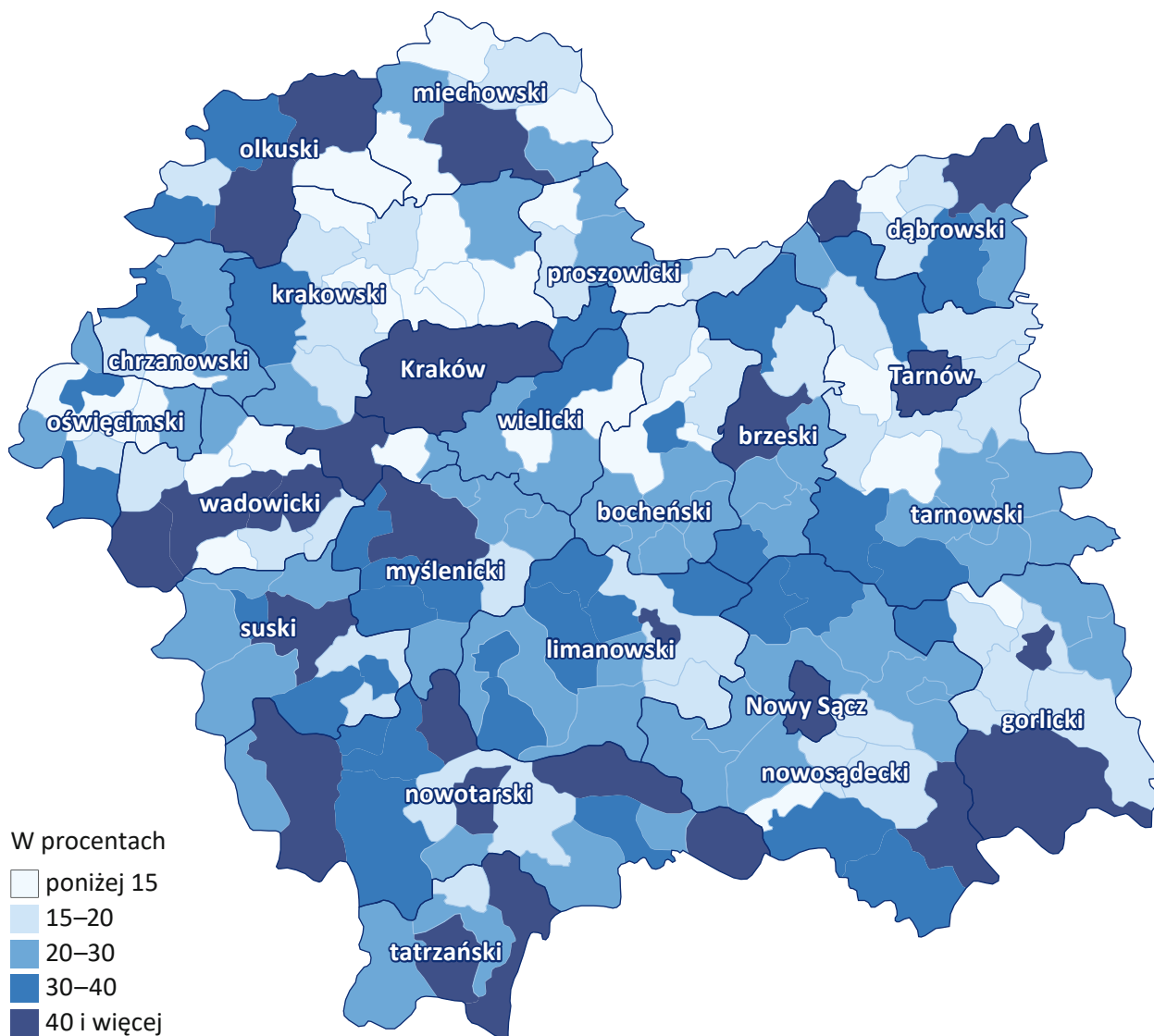
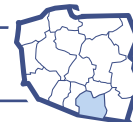
Mapa 10.

Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom zamieszkującym powiaty województwa małopolskiego przez podmioty mające siedzibę na terenie tego samego powiatu

Mapa 11.

Odsetek informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom zamieszkującym gminy województwa małopolskiego przez podmioty mające siedzibę na terenie tej samej gminy

Mobilność podatników zamieszkałych w Małopolsce

Mobilność podatników zdefiniowana została poprzez koszty uzyskania przychodu wykazywane na informacji o uzyskanych dochodach i pobranych zaliczkach na podatek dochodowy od osób fizycznych PIT-11. Przyjęto, że podatnicy, którzy mieli zaznaczone w informacji podatkowej pola informujące o wysokości kosztów uzyskania przychodu „1. Z jednego stosunku pracy (stosunków pokrewnych)” lub „2. Z więcej niż jednego stosunku pracy (stosunków pokrewnych)” pracują w miejscowości zamieszkania – w praktyce oznacza to gminę zamieszkania. Natomiast w przypadku zaznaczenia pola „3. Z jednego stosunku pracy (stosunków pokrewnych), podwyższone w związku z zamieszkiwaniem podatnika poza miejscowością, w której znajduje się zakład pracy” lub „4. Z więcej niż jednego stosunku pracy (stosunków pokrewnych), podwyższone w związku z zamieszkiwaniem podatnika poza miejscowością, w której znajduje się zakład pracy” podatnika kwalifikowano jako dojeżdżającego. Symbole „2” oraz „4” mogą być nieco mylące, ale zaznaczane są wyłącznie przy podatnikach mających dwa lub więcej stosunków pracy u jednego płatnika, więc koszty dojazdu są identyczne w przypadku każdej nawiązanej umowy.

Należy zwrócić uwagę, na fakt, że wyższe koszty są w przypadku dojazdu do zakładu pracy, a nie przedsiębiorstwa czy ogólnie – podmiotu gospodarki. W związku z tym są liczne przypadki, że podatnik mieszka w miejscowości będącej siedzibą płatnika, ale pracę świadczy poza swoją gminą i w pełni korzysta z podwyższonej stawki kosztów uzyskania przychodu. Podobnie problemem jest określenie rzeczywistego kierunku dojazdu w każdej sytuacji związanej z pojawieniem się zwiększonych kosztów.

Z danych za 2021 rok wynika, że 65,5% podatników zamieszkałych w Małopolsce świadczy pracę w miejscowości zamieszkania. Wskaźnik ten ma charakter malejący, co najmniej na przestrzeni ostatnich 4 lat.

Tabela 1. Odsetek podatników z Małopolski pracujących w miejscowości zamieszkania

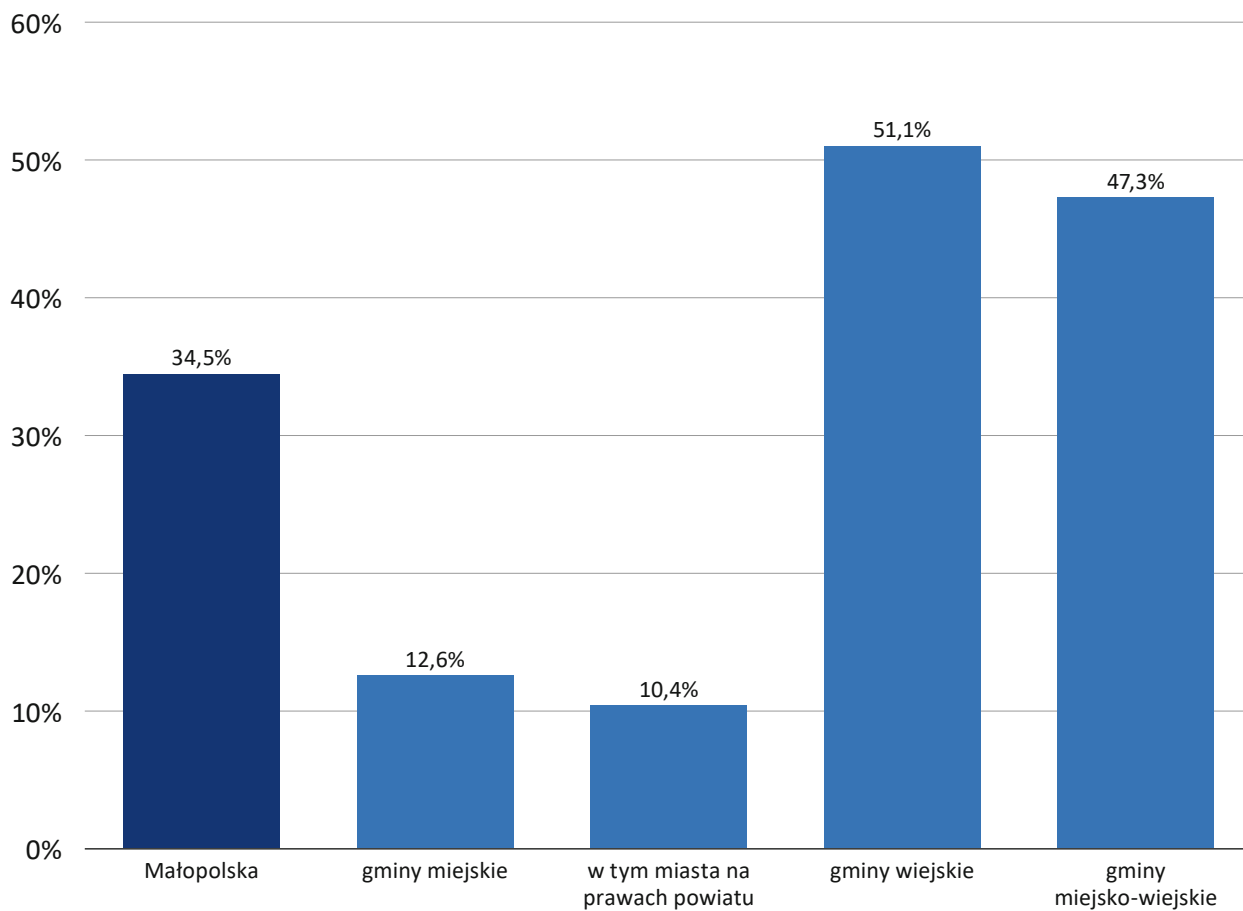

Rok	Odsetek pracujących w miejscowości zamieszkania [w %]
2021	65,5
2020	65,8
2019	66,0
2018	66,1

Powyższe dane charakteryzują całe województwo. Bliższa analiza pokazuje jednak, że całkowicie odmiennie kształtuje się rozkład dojazdów w przypadku podatników zamieszkałych w miastach i na wsi. W przypadku gmin miejskich odsetek podatników nie wykazujących zwiększenia kosztów tytułem dojazdów do pracy w innej miejscowości wynosi 87,4%, z tym że dla miast na prawach powiatu wskaźnik ten wzrasta do 89,6% (w tym Kraków – 90,8%), a dla pozostałych miast (gmin miejskich) jest niższy wynosząc 74,0%. Z kolei gminy miejsko-wiejskie (brak możliwości wydzielenia części miejskiej i części wiejskiej) wynosi on 52,7%, a dla gmin wiejskich 48,9%.

Wykres 5.

Odsetek podatników wykazujących zwiększony koszt uzyskania przychodu tytułem dojazdu do pracy w innej miejscowości

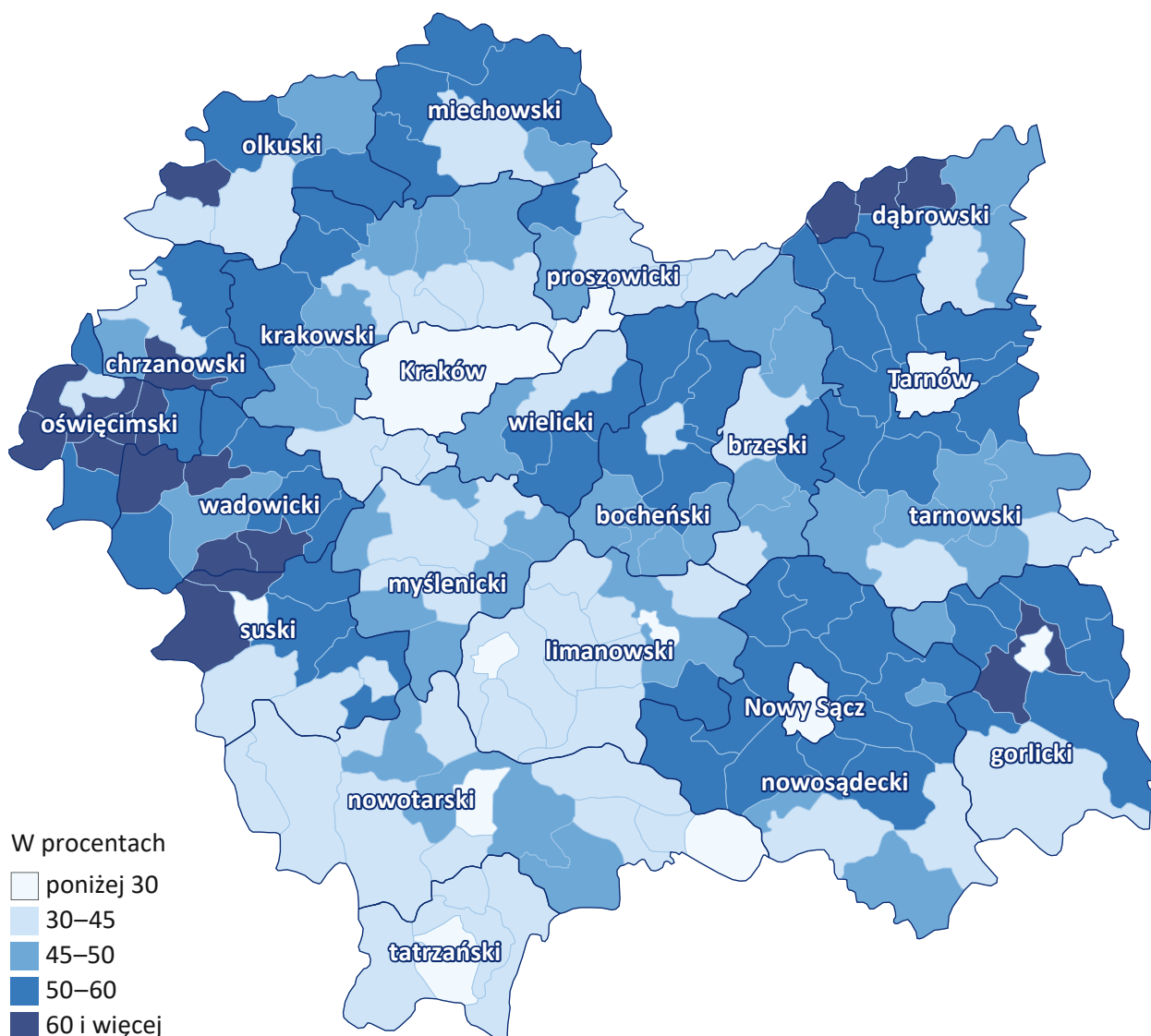

Wojewódzka wartość odsetka pracujących w miejscowości zamieszkania jest przekroczona w 18 gminach, i poza silnymi ośrodkami miejskimi, są to gminy nastawione na turystykę bądź leżące trochę na uboczu województwa.

Mapa 12.

Odsetek podatników wykazujących zwiększone koszty uzyskania przychodu tytułem dojazdu do pracy poza miejscowość zamieszkania wg gmin

Podwyższony odsetek osób wykazujących podwyższone koszty dojazdu do pracy wystąpił w gminach stanowiących otoczkę miast lub silniejszych ośrodków gospodarczych. Największe wartości wystąpiły w gminach Bolesław (pow. dąbrowski) – 70,4%, osiek – 70,3%, Mucharz – 69,3%, Przeciszów – 68,6%, gmina wiejska Oświęcim – 67,7%. Ranking zamykają miasta: Zakopane – 8,8%, Kraków – 9,25, Tarnów – 15,4%, Nowy Targ – 17,0%, Nowy Sącz – 18,7%.

Na uwagę zasługuje otoczenie Krakowa – w tym przypadku sąsiednie gminy „wyłamują się” z ogólnych reguł, wykazując stosunkowo niewielki procent dojeżdżających do pracy poza miejscowość zamieszkania i to pomimo dużego udziału pracodawców spoza gminy.

Podatnicy wg wybranych rodzajów działalności

Liczba wydanych informacji o dochodach i pobranych zaliczkach na podatek dochodowy PIT-11 była w 2021 większa niż w 2020 roku o 19,1 tys., ale 2020 był rokiem „covidowym”, z licznymi restrykcjami i ograniczeniami w prowadzeniu działalności gospodarczej i korzystaniem z niektórych form spędzania czasu. W związku z czym bardziej wiarygodnymi danymi są wielkości za rok 2019. A w stosunku do tego roku baza podatników podatku dochodowego od osób fizycznych za 2021 jest uboższa o niemal 70 tys. rekordów. Ma to odzwierciedlenie również w niewielkich zmianach w strukturze podatników wg rodzajów działalności płatników.

W Małopolsce występuje 6 sekcji, w których pracowało ponad 100 tys. podatników oraz 5 sekcji o liczbie pracujących z przedziału 50 tys. – 100 tys. Jednak najgłębsze zmiany dokonują się w obrębie sekcji zatrudniających poniżej 50 tys. podatników.

Tabela 2. Podatnicy wg wybranych rodzajów działalności płatnika w 2021 roku

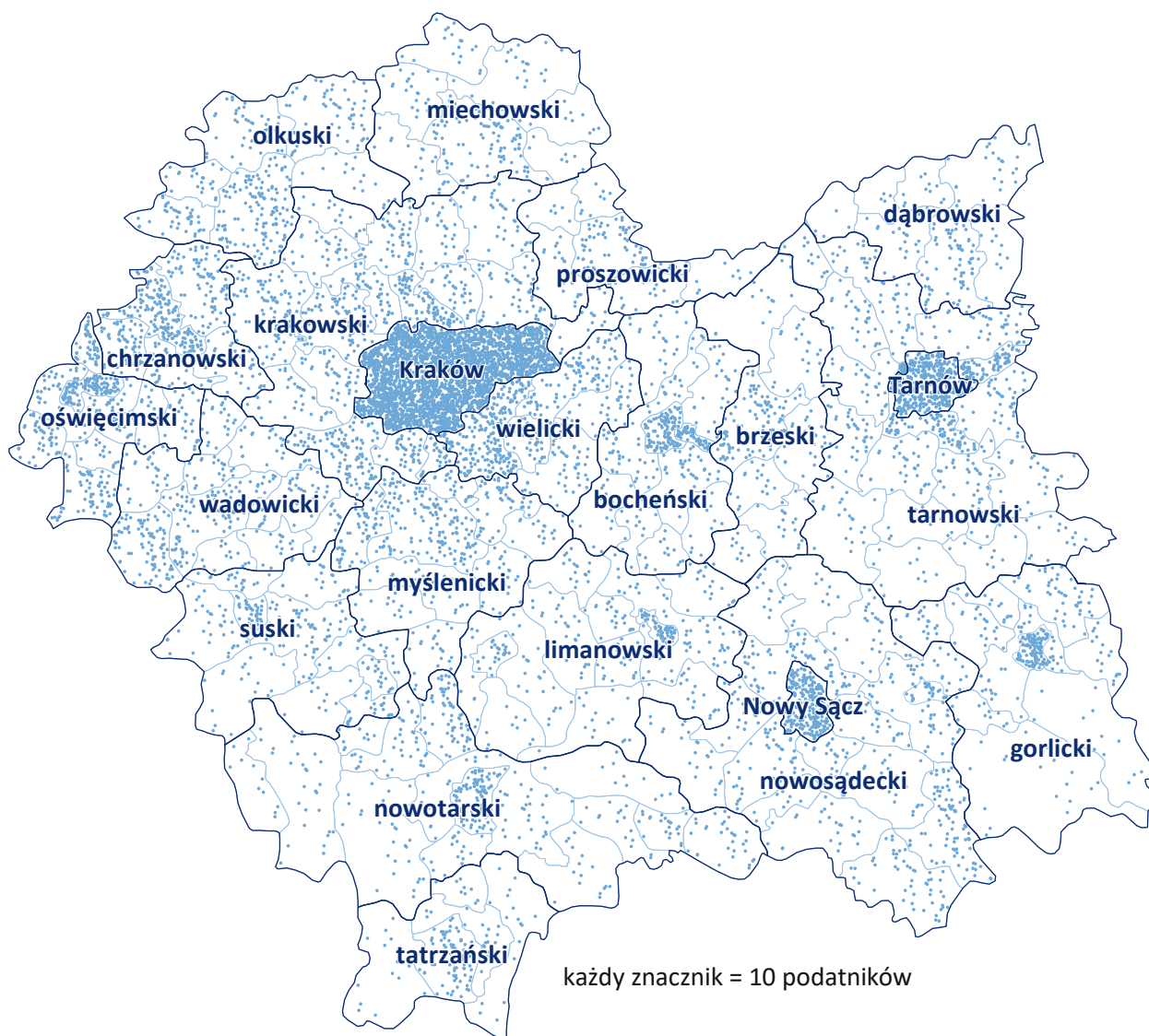
symbol sekcji	Opis sekcji	liczba podatników	zmiana 2021 do 2020	zmiana 2020 do 2019
		w tys.	w procentach	
C	Przetwórstwo przemysłowe	272,2	2,7	-6,3
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	246,8	3,7	-9,6
P	Edukacja	134,2	0,4	-3,2
F	Budownictwo	128,7	2,5	-4,7
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	107,2	-1,1	-3,9
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	100,2	3,6	3,0
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	85,7	-2,1	-8,1
J	Informacja i komunikacja	81,6	-5,0	-0,5
H	Transport i gospodarka magazynowa	79,1	1,8	-1,4
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	70,9	-0,2	-3,3
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	59,5	-0,4	-4,1
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	36,3	11,7	-14,0
S	Pozostała działalność usługowa	34,3	1,4	-12,8
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	29,9	-9,6	-8,2
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	21,7	4,7	-6,3
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	19,8	3,6	-2,4
B	Górnictwo i wydobywanie	13,2	-2,4	-8,7

Na szczególną uwagę zasługują trzy rodzaje działalności. Sekcja Q „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, która zwiększyła swój „stan posiadania” zarówno w stosunku do 2019, jak i 2020 roku. Zmiany te są wynikiem szczególnej mobilizacji na wszystkich szczeblach i środowiskach do walki z pandemią, również m.in.

poprzez aktywizację emerytowanych pracowników służby zdrowia czy zatrudnianiem na części etatu u kilku płatników z sekcji Q. Obecnie podatnicy związani z sekcją Q stanowią najistotniejszy potencjał w powiatach miechowskim (9,9% wszystkich podatników z tego powiatu), mieście Tarnowie (8,6% ogółu podatników) oraz powiatu proszowickiego (8,3%). Obszarami szczególnej koncentracji pracujących w sekcji Q są miasta powiatowe.

Mapa 13.

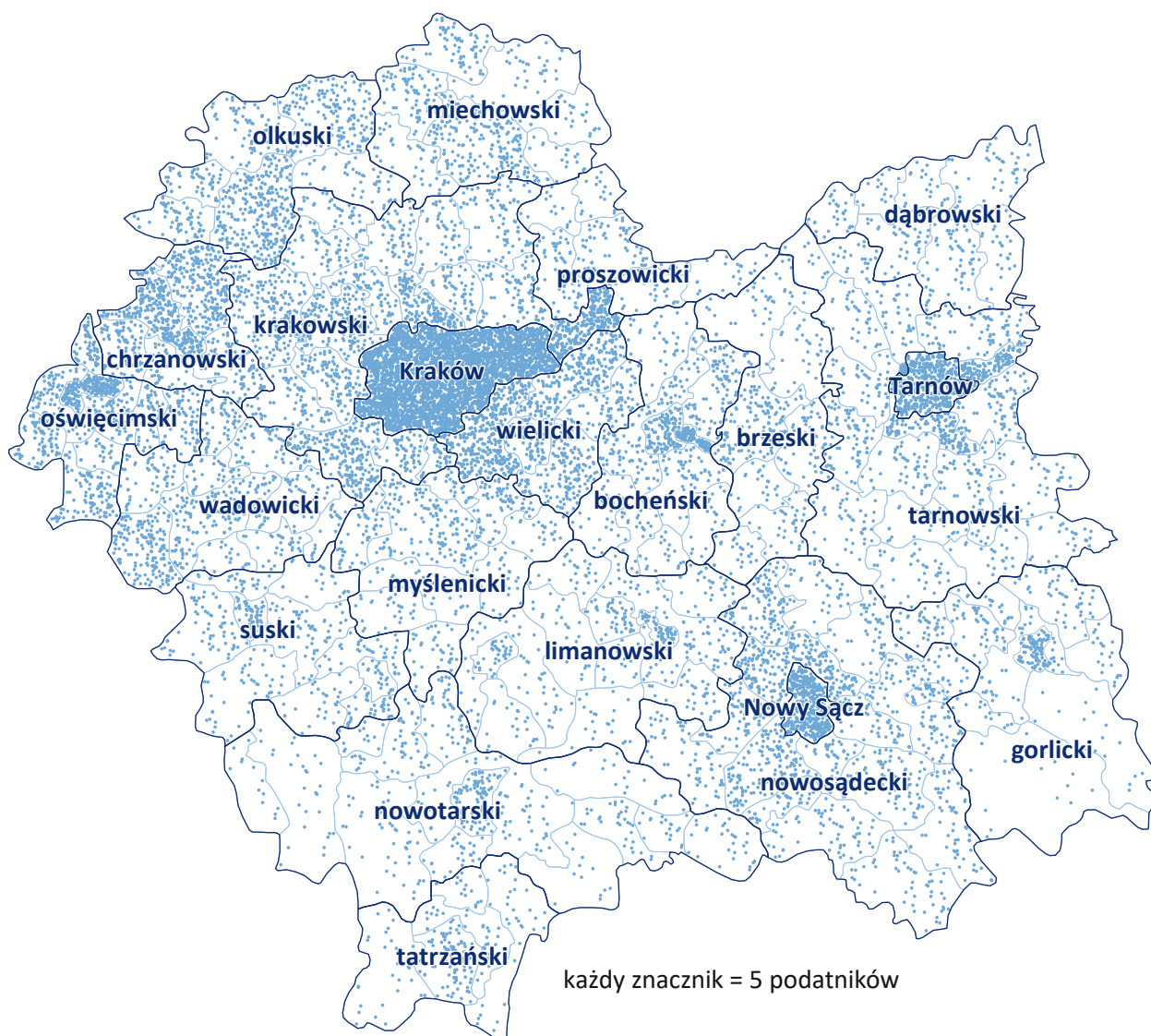
Struktura przestrzenna podatników zatrudnionych w sekcji Q „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” wg gmin województwa małopolskiego

Drugą sekcją wartą wzmianki jest sekcja H „Transport i gospodarka magazynowa”. W tym przypadku liczba podatników za 2021 rok jest nieco wyższa niż przed dwoma laty i w stosunku do danych sprzed roku. Wygląda na to, że działalność transportowa i magazynowa nie tylko się odtworzyła, ale wręcz się rozwija. Jest ona szczególnie istotna dla podatników z terenu powiatu miechowskiego, spośród których 12,1% pracuje w podmiotach zakwalifikowanych do tej sekcji, powiatu nowosądeckiego (7,3% podatników) i olkuskiego (6,6% podatników). Rozkład przestrzenny jest nierównomierny, co widać zwłaszcza w porównaniu Małopolski Zachodniej i słabo skomunikowanych południowo-wschodnich obszarów województwa małopolskiego.

Mapa 14.

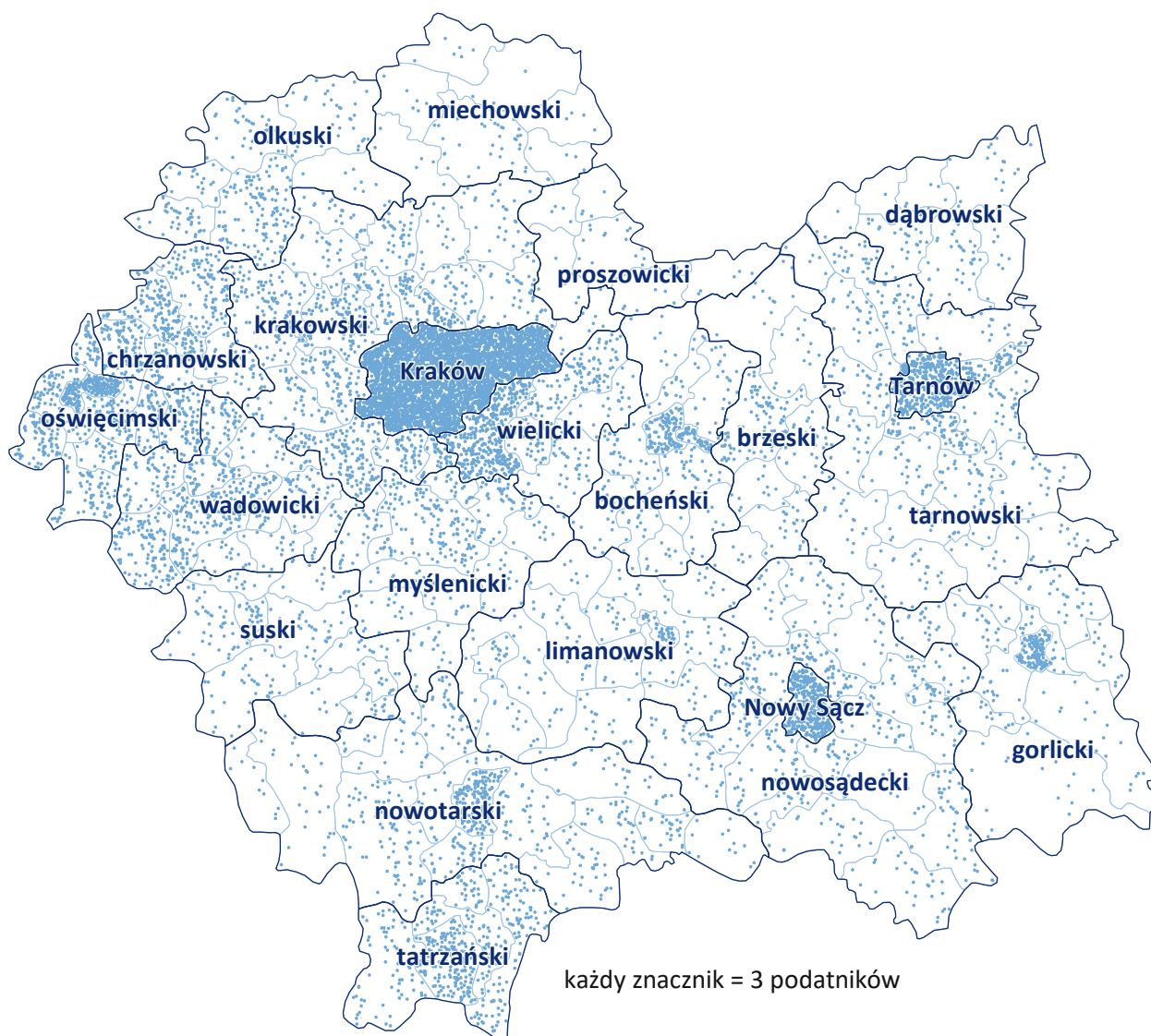
Struktura przestrzenna podatników zatrudnionych w sekcji H „Transport i gospodarka magazynowa” wg gmin województwa małopolskiego

I wreszcie trzecia sekcja R „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”. Sekcja odnotowała bardzo głębokie spadki w 2020 roku, gdy w ramach restrykcji pandemicznych jeszcze z poprzedniego roku praktycznie zablokowano jej działalność, a jednocześnie odnotowuje najwyższą wśród wszystkich rodzajów działalności dynamikę wzrostu, chociaż nie osiągnęła jeszcze poziomu sprzed pandemii. Kultura, rozrywka i rekreacja najsilniej zaznacza swój udział w powiecie tatrzańskim (6,3%), oświęcimskim (3,0% wszystkich przekazanych podatnikom informacji podatkowych PIT-11) oraz nowotarskim i Krakowie (po 2,9%).

Mapa 15.

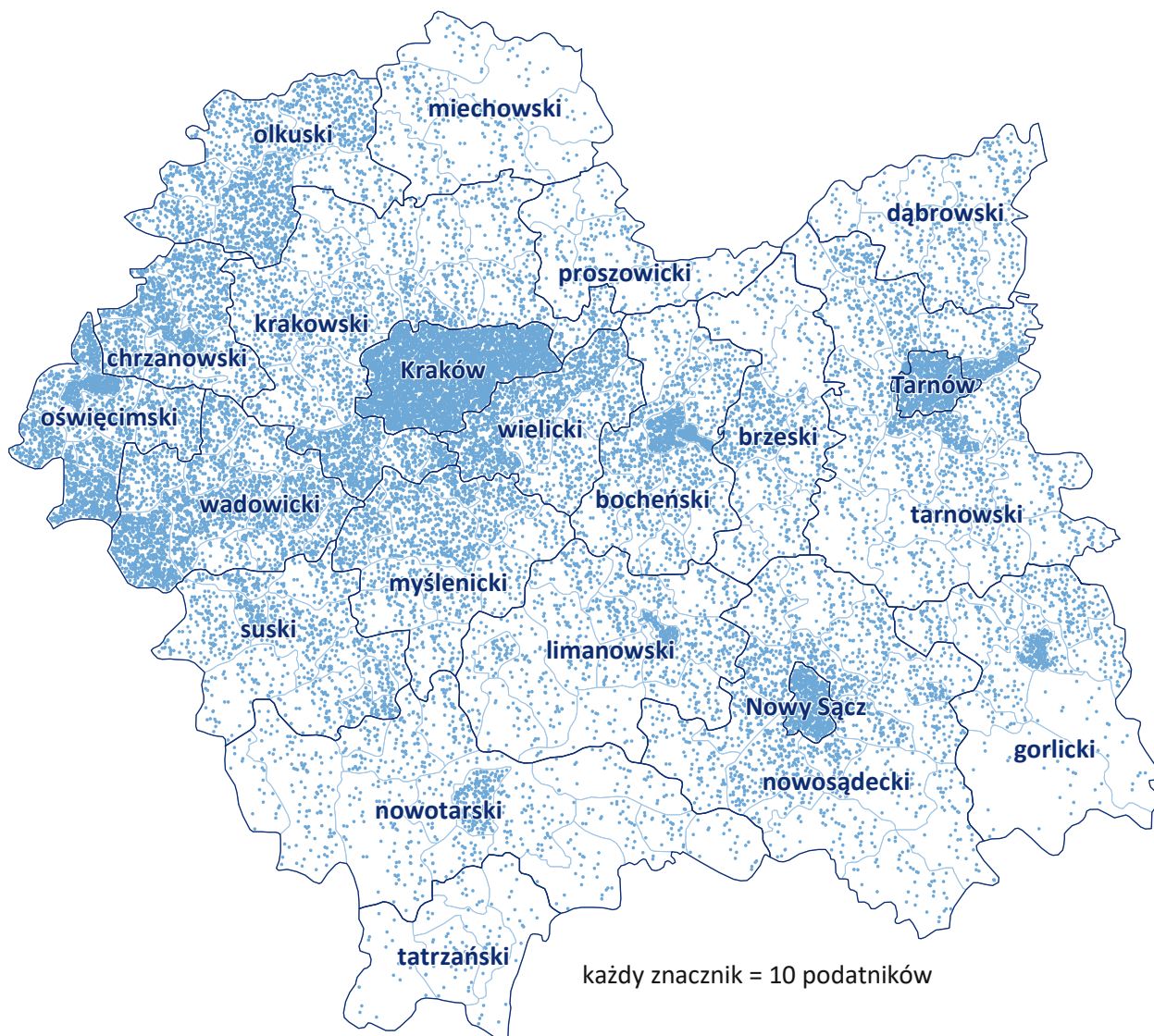
Struktura przestrzenna podatników zatrudnionych w sekcji R „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” wg gmin województwa małopolskiego

Najliczniej w województwie występują podatnicy zatrudnieni w podmiotach zaliczonych do sekcji C „Przetwórstwo przemysłowe”. W skali regionu działalność ta gromadzi 17,4% wszystkich deklaracji PIT-11, w poszczególnych powiatach jednakże występują znaczące odchylenia od średniej. Najliczniej podatnicy związani z tego rodzaju działalnością zamieszkują powiat wadowicki (31,2% wszystkich podatników z tego powiatu), powiat olkuski (29,3%), powiat suski (27,4%), oświęcimski (26,5% informacji podatkowych wydanych mieszkańcom tego powiatu). Najmniej podatników związanych z przetwórstwem przemysłowym zamieszkuje powiat tatrzański, zaledwie 4,6%. Większe zagęszczenie podatników pracujących w przedsiębiorstwach przemysłowych występuje w Krakowie i gminach położonych w kierunku południowo-zachodnim od niego, Małopolsce Zachodniej i niektórych powiatowych ośrodkach miejskich.

Mapa 16.

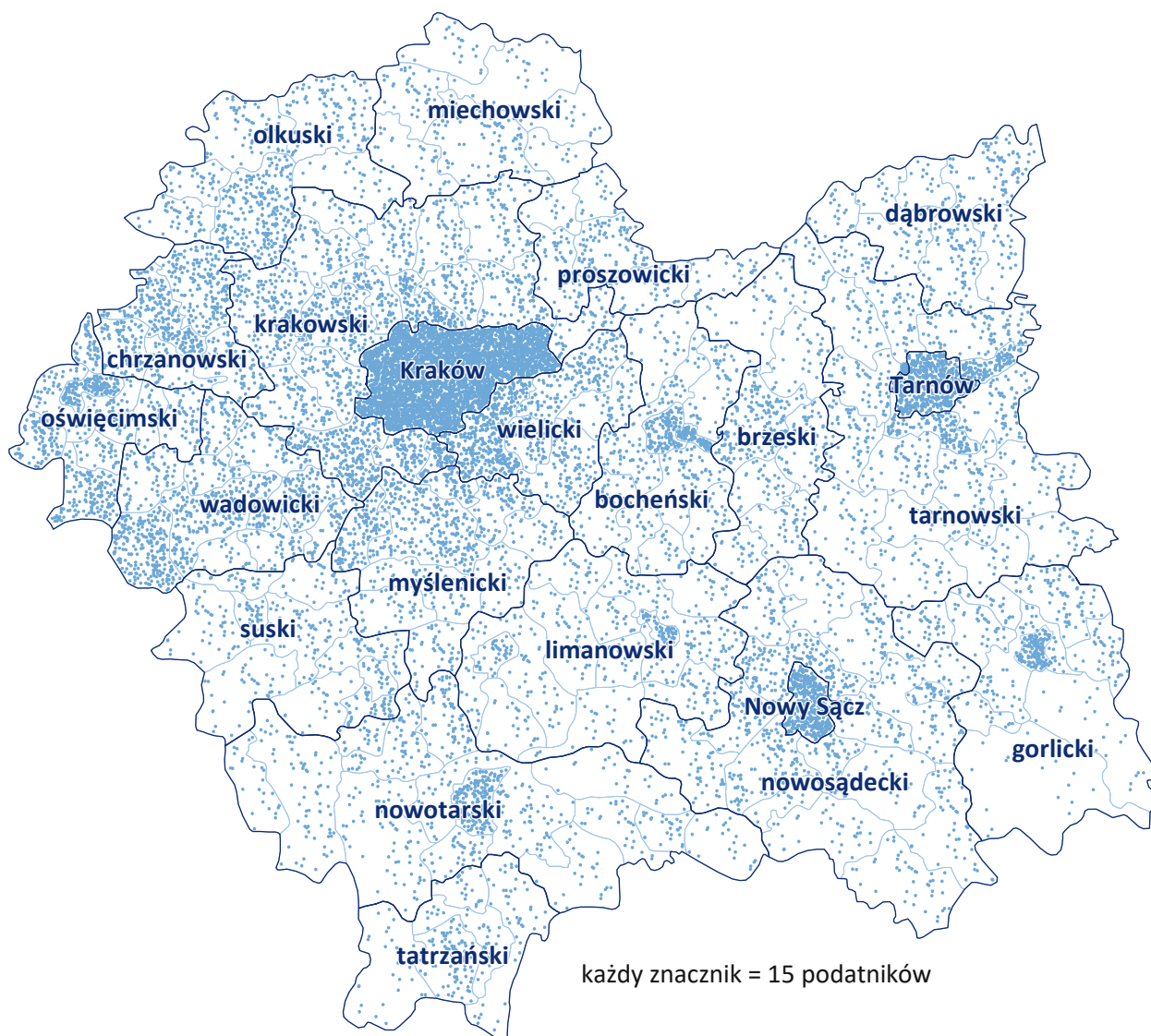
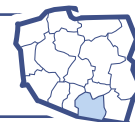
Struktura przestrzenna podatników zatrudnionych w sekcji C „Przetwórstwo przemysłowe” wg gmin województwa małopolskiego

Sekcja G „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, wylączając motocykle” w skali województwa zaliczyła głęboki spadek po 2019 roku, z którego do tej pory nie do końca się otrząsnęła. Obecnie podatnicy z tej sekcji stanowią 15,8% wszystkich podatników podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkałych w Małopolsce, przy czym ich udział jest zdecydowanie wyższy w powiatach rolniczych: proszowickim – 23,1% i dąbrowskim – 22,0%. Natomiast rozkład przestrzenny jest mniej więcej proporcjonalny do liczby ludności.

Mapa 17.

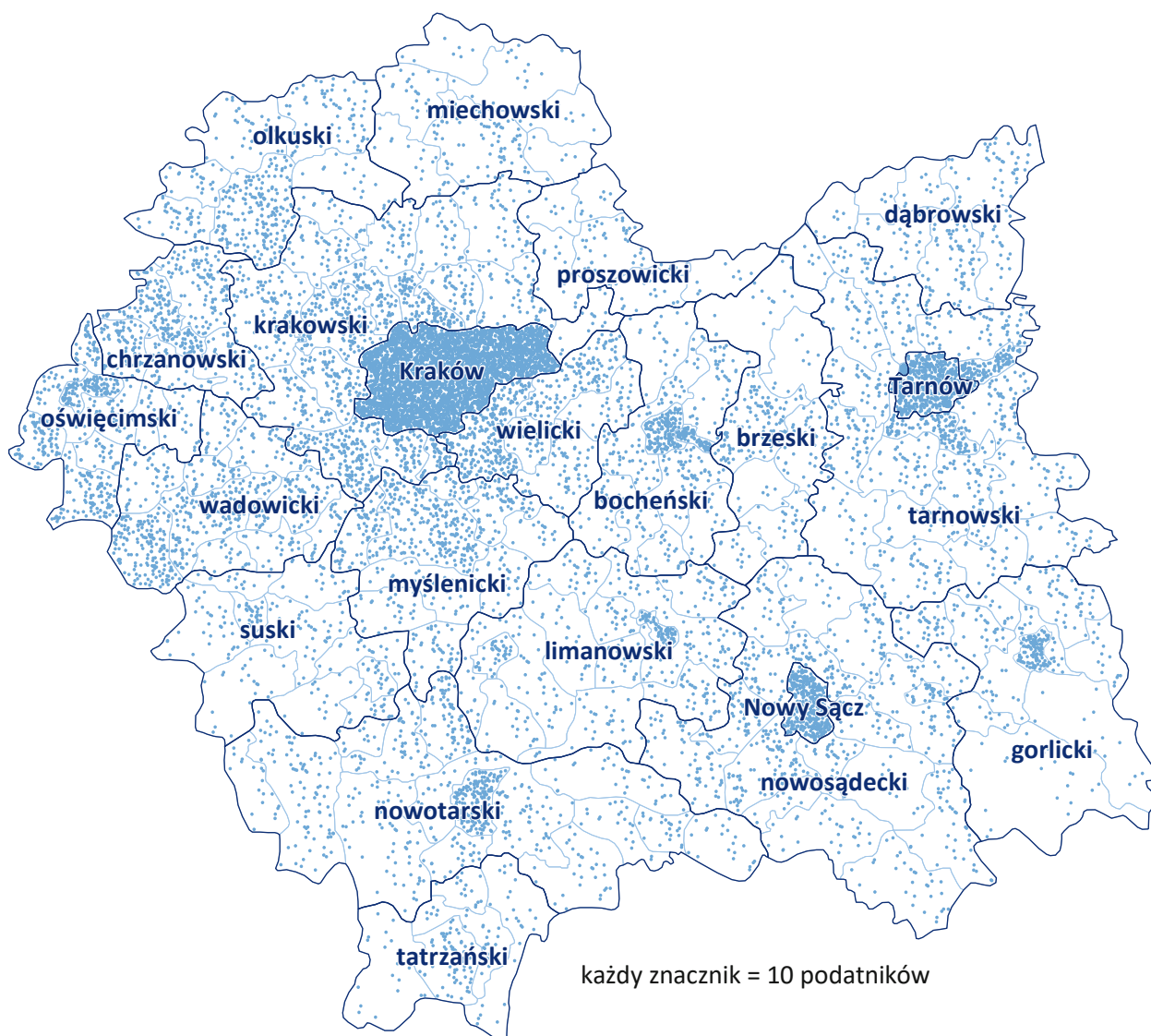
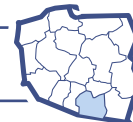
Struktura przestrzenna podatników zatrudnionych w sekcji G „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, wyłączonej motocykle” wg gmin województwa małopolskiego

Trzecią sekcją w Małopolsce pod względem liczby podatników podatku dochodowego od osób fizycznych jest sekcja P „Edukacja”, w której pracowało 8,6%. Sekcja ta nie odzyskała jeszcze potencjału z 2019 roku, gdy „edukacja” wystawiła ponad 3,8 tys. więcej informacji podatkowych. Udział podatników pracujących w jednostkach zaliczonych do „Edukacji...” w zbiorze wszystkich podatników z terenu danego powiatu mieści się w przedziale od 6,4% w przypadku powiatów oświęcimskiego i proszowickiego, po 11,9% w powiecie nowotarskim. Z uwagi na powszechność edukacji, rozkład przestrzenny jest dosyć zrównoważony.

Mapa 18.

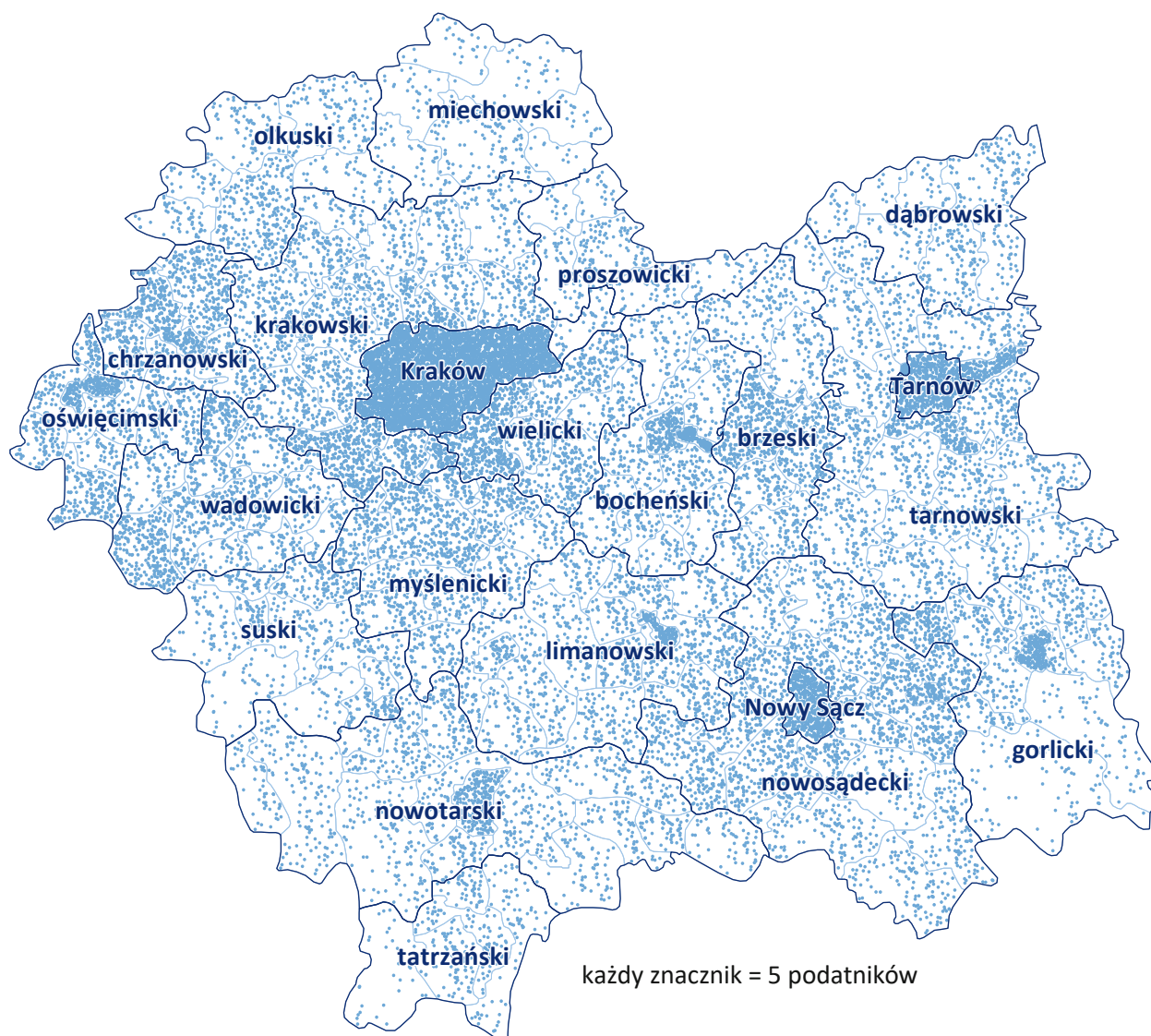
Struktura przestrzenna podatników zatrudnionych w sekcji P „Edukacja...” wg gmin województwa małopolskiego

Podmioty zaliczone do sekcji F „Budownictwo” wystawiły 8,2% informacji podatkowych PIT-11 w stosunku do całego zbioru. Wprawdzie w powszechnym przekonaniu „Budownictwo” przeszło okres epidemii stosunkowo „bezboleśnie”, ale i tak liczba informacji wydanych podatnikom w ramach tej działalności jest o 2,2% mniejsza niż w 2019. Znaczenie budownictwa w rynku poszczególnych powiatów jest dosyć zróżnicowane: od 5,4% w Krakowie, po 15,4% w powiecie brzeskim, 14,8% w powiecie limanowskim i 14,1% w powiecie nowosądeckim.

Mapa 19.

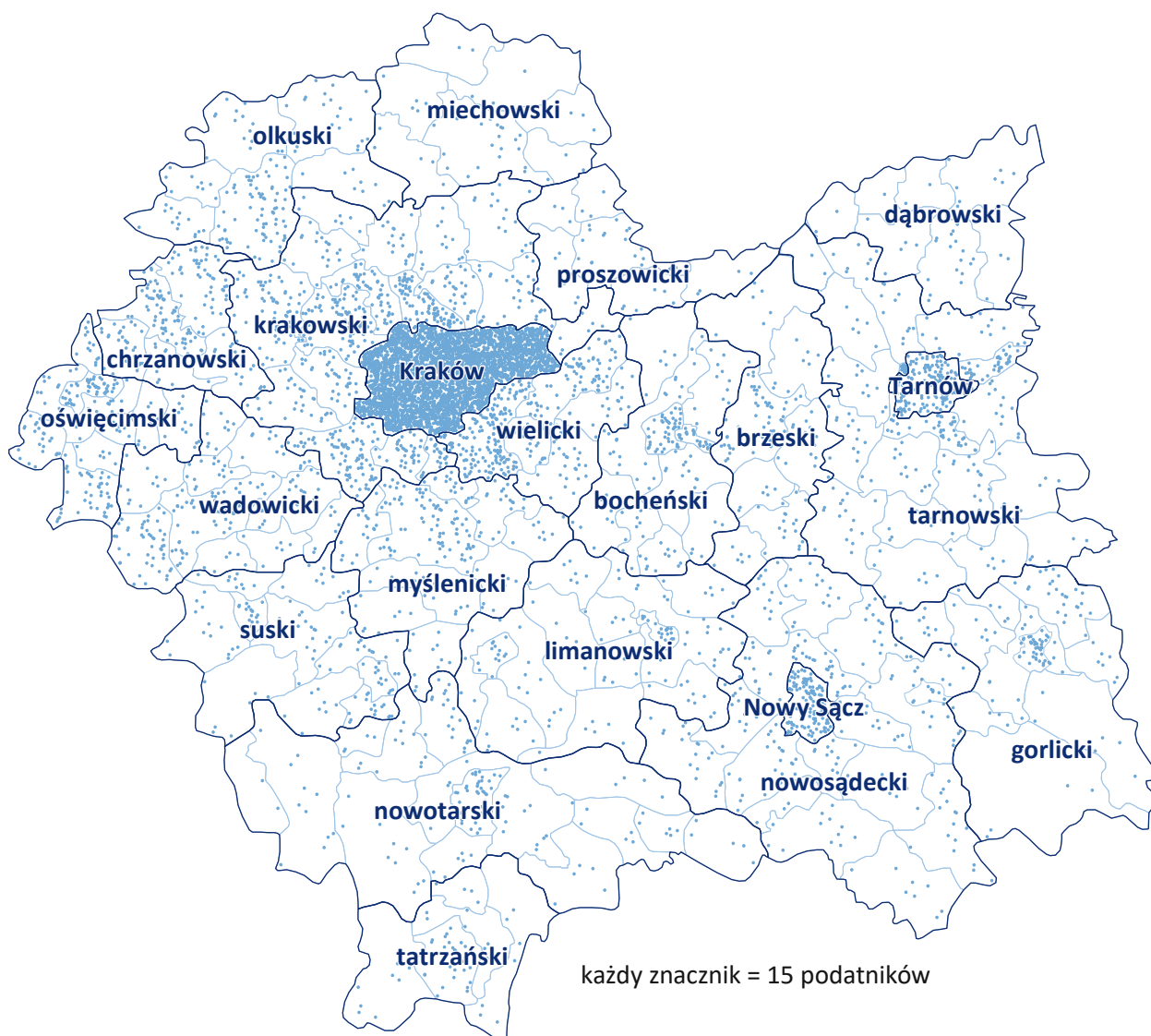
Struktura przestrzenna podatników zatrudnionych w sekcji F „Budownictwo” wg gmin województwa małopolskiego

Ostatnią z najliczniejszych sekcji jest sekcja M „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”. Łącznie informacje podatkowe od płatników z tej sekcji otrzymało 6,8% podatników, przy czym zróżnicowanie sięga od 3,0% podatników z powiatu dąbrowskiego, po 11,9% podatników z Krakowa. W efekcie w skali całego województwa rozkład przestrzenny jest mocno skoncentrowany na Krakowie i kilku największych miastach. Podmioty zaliczone do sekcji M ograniczyły liczbę wydanych przez siebie informacji PIT-11 w okresie pandemii, i do tej pory poziom jest o 1,1% niższy od odnotowanego w 2019 roku.

Mapa 20.

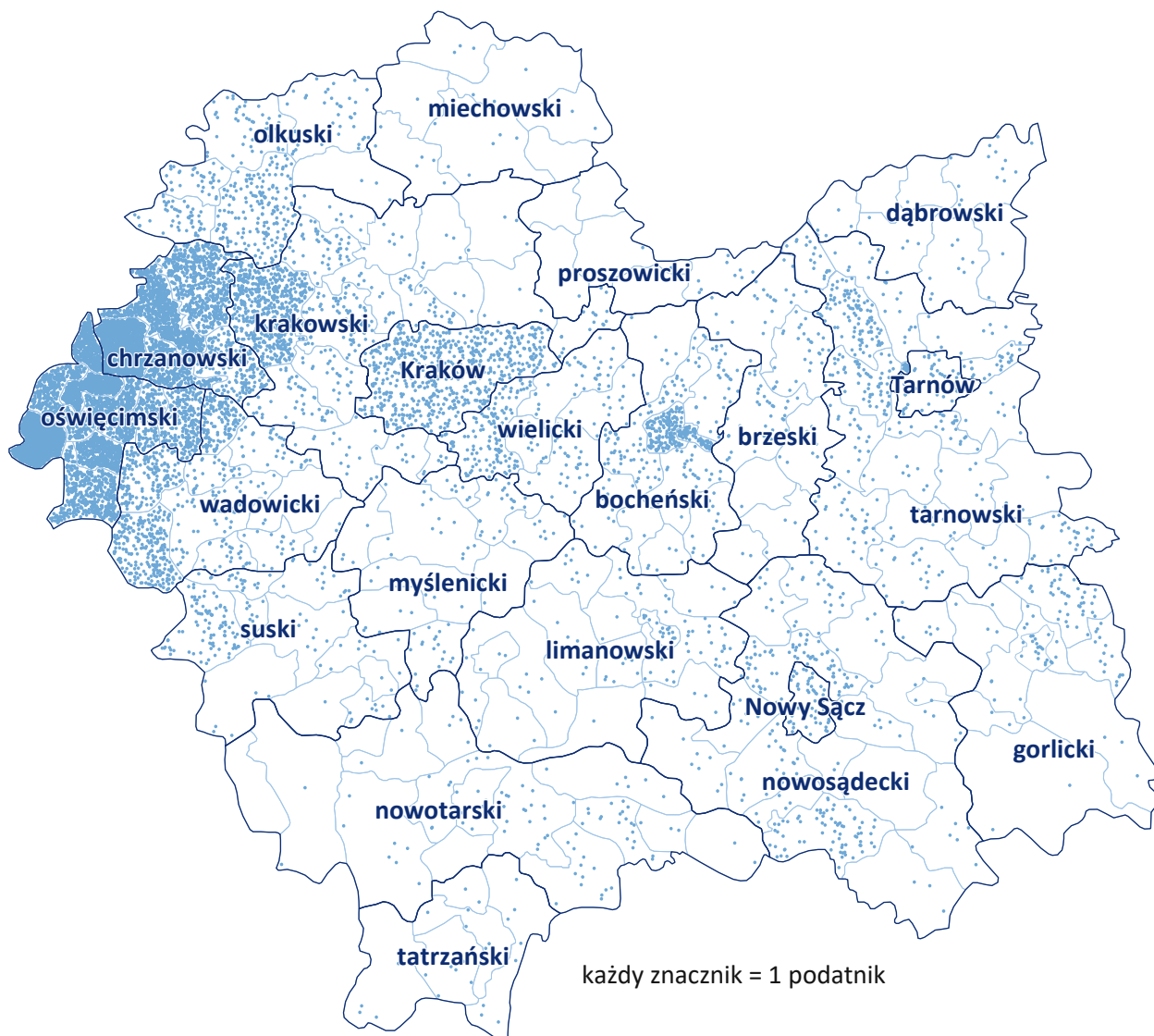
Struktura przestrzenna podatników zatrudnionych w sekcji F „Budownictwo” wg gmin województwa małopolskiego

Ostatnią z sekcji omówionych z tym opracowaniem jest sekcja B „Górnictwo i wydobywanie”. W Małopolsce sekcja ta obejmuje zarówno górnictwo węgla kamiennego, jak i eksploatację innych złóż naturalnych, m.in. soli kamiennej, wody mineralnej, piasku i żwiru, wapienia, gliny, kamienia drogowego, ropy naftowej. W skali województwa pracę w formie umowy w jednostkach tej sekcji świadczyło 0,8% podatników małopolskich i udział ten sukcesywnie się zmniejsza. Najwyższy udział pracujących w tej sekcji odnotowany został w powiatach oświęcimskim – 7,0% i chrzanowskim – 6,1%, głównie dzięki kopalniom węgla kamiennego działającym na ich terenie. Z tego powodu rozkład przestrzenny ukierunkowany jest w znaczącym stopniu na Małopolskę Zachodnią, pomimo występowania pojedynczych przypadków podatników z sekcji B w niemal wszystkich gminach województwa.

Mapa 21.

Struktura przestrzenna podatników zatrudnionych w sekcji B „Górnictwa i wydobywanie” wg gmin województwa małopolskiego

Uwagi metodologiczne

Opracowanie przygotowane zostało w oparciu o bazy danych, zagregowanych dotyczących informacji o dochodach oraz pobranych zaliczkach na podatek dochodowy od osób fizycznych PIT-11 za 2021 rok oraz lata wcześniejsze, udostępnionych przez Izbę Administracji Skarbowej (IAS) w Krakowie. Informacje dotyczą wyłącznie podatników zamieszkałych na terenie województwa małopolskiego. Przekazane zbiory zawierały informacje w zakresie:

- gminy siedziby płatnika (województwo/powiat/gmina),
- rodzaju głównej działalności płatnika na poziomie podklasy PKD 2007,
- gminy zamieszkania podatnika (województwo/powiat/gmina),
- informacji o rodzaju kosztów uzyskania przychodu,
- liczby podatników.

Przekazany zbiór liczył ponad 382 tys. rekordów.

Informacje dotyczące płatników zbierane są metodą przedsiębiorstw, stąd nie ma możliwości precyzyjnego wskazania miejsca pracy i kierunku dojazdu podatnika.

Analizowane zbiory obejmują informacje o podatnikach – osobach fizycznych zamieszkałych na terenie województwa małopolskiego – którzy otrzymali roczną informację o uzyskanych dochodach i pobranych zaliczkach na druku PIT-11. Wielkości te nie są porównywalne do danych GUS dotyczących liczby pracujących z uwagi na odmienny zakres podmiotowy i przedmiotowy, w tym głównie z uwagi na:

- podawanie w danych podatkowych informacji o skali zjawiska w skali **całego roku**, czyli wykazywani są również pracownicy sezonowi, krótkotrwale zatrudnieni (np. studenci),
- brak informacji o osobach pracujących **niebędących podatnikami podatku dochodowego** (np. rolnicy indywidualni),
- dane skarbowe odnoszą się do **miejsca zamieszkania podatnika**, a nie siedziby pracodawcy czy miejsca świadczenia pracy,
- w informacjach podatkowych **jeden podatnik może otrzymać kilka dokumentów PIT-11** od różnych płatników, np. na skutek zmiany pracy przez podatnika.
- **Informacje podatkowe pozwalają zatem zaprezentować informacje o potencjale rynku pracy wg miejsca zamieszkania podatników oraz powiązaniach przestrzennych i rodzaju działalności w okresie całego roku.**

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Rozwoju Regionu
ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków

ISBN: 978-83-67243-11-7

Egzemplarz bezpłatny

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

